

Op 18 sept (AAC LG) 10 sept. AAC R&L

Agendapunt Fout! Geen tekst met de opgegeven stijl in

verkenning waren twee sessies belegd met brede vertegenwoordiging vanuit de betrokken werkgroepen. Daarna is deze notitie besproken in dezelfde werkgroepen. De opmerkingen zijn verwerkt in de verkenning en in deze notitie.

Samenhang andere IPO-opgaven

Voor de verkenning naar gewasbeschermingsmiddelen is samengewerkt tussen Ruimte & Leefomgeving en Landelijk Gebied vanwege de taken van provincies ten aanzien van water (drinkwater, grondwater, KRW), vitale bodem en natuur, en het belang van landbouw als onderdeel van het landelijk gebied.

Consequenties

- Financieel:
Indien wordt besloten tot een actieve inzet, is er menskracht en middelen nodig. Zie besluit 5. Hiervoor wordt plan opgesteld die wordt voorgelegd aan AAC LG en R&L.
- Strategisch/bestuurlijk/juridisch:
De discrepantie tussen beleid en praktijk komt ook aan de orde tijdens de verdiepingssessie voor de BAC LG en R&L op 25 september en moet geagendeerd worden op het Bestuurlijk Overleg Landelijk Gebied (20/11) en Water (9/12).
- Haalbaarheid van resultaat:
De voorgenomen inzet zal niet leiden tot resultaat op de korte termijn, maar is wel essentieel voor de doelen en belangen op lange termijn. Denk bijvoorbeeld aan het belang van natuur, drinkwater en de KRW (resultaatverplichtingen voor 2027 en vervolg).
- Personele inzet:
Voor de voorgenomen inzet kan de huidige capaciteit van IPO en provincies benut worden, maar daarnaast is er extra menskracht en middelen nodig voor de coördinatie en kwartiermakersfase.

Vervolgstappen

- Na AAC R&L 10 september AAC LG 18 september 2025:
- Verdiepende sessie 25 september voor AAC en BAC LG en R&L. Hierbij wordt de verkenning van FloLegal toegelicht en is er gelegenheid voor informatieve vragen.
- BAC R&L 2 oktober en BAC LG 9 oktober 2025
- Lobby: inzet voor de formatieonderhandelingen na de verkiezingen
- Mogelijk inzet te agenderen op het Bestuurlijk Overleg Landelijk Gebied (eerstkomende is 20 november 2025) en/of Water in overleg met portefeuillehouders R&L en LG (VTH en Landbouw).

Bijlagen.

1. Verkenning rollen, taken en verantwoordelijkheden door FloLegal/ 5.1.2e
2. Uitkomsten gerechtelijke uitspraken Raad van State Drenthe (N2000) en Den Bosch (gezondheid)

To: 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 4/10/2025 3:08:10 PM
Subject: Fw: reactie gevraagd: GS Melding: Vraag over vergunning bestrijdingsmiddelen bij Ielies Holtingerveld, Natura 2000 - PZH-CC-2504 0302
Received: Thur 4/10/2025 3:08:11 PM

Hoi 5.1.2e,

Heb jij deze ook al gehad? Wat ik al had verwacht gaat nu gebeuren, eerste acties n.a.v. uitspraak RvS.

Morgen ben ik vrij, maandag hele dag buitenshuis. Richting Juliette aangegeven dat we tijd nodig hebben om af te stemmen.

Groeten 5.1.2e

Verzonden vanaf [Outlook voor Android](#)

From: Juliëtte van de Beld
Sent: Thursday, April 10, 2025 3:03:54 PM
To: 5.1.2e
Subject: RE: reactie gevraagd: GS Melding: Vraag over vergunning bestrijdingsmiddelen bij Ielies Holtingerveld, Natura 2000 - PZH-CC-2504 0302

Beste 5.1.2e,
Zie onderstaande vragen die zijn binnengekomen via het KCC van 5.1.2e. Zou jij een antwoord op kunnen stellen en dit in het PO EZ volgende week op de agenda willen zetten? We hebben het via de mail binnengekregen, dus een concept-reactie voor een mail terug is in dit geval voldoende.

Dankjewel!

Hartelijke groet,

Juliëtte van de Beld

Bestuursadviseur Meindert Stolk

Van: Contactcentrum Provincie Zuid-Holland <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: donderdag 10 april 2025 11:45
Aan: Maureen ter Steege <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: reactie gevraagd: GS Melding: Vraag over vergunning bestrijdingsmiddelen bij Ielies Holtingerveld, Natura 2000 - PZH-CC-2504 0302
Urgentie: Hoog

-----Original Message-----

Melding: PZH-CC-2504 0302

Hey Maureen,

Wij hebben onderstaande bericht binnen gekregen bij het Contactcentrum. Moet er een conceptreactie worden opgesteld voor Berend Potjer? Zo ja kan ik deze vraag bij 5.1.2e neerleggen om een reactie op te stellen?? Ik hoor het graag en alvast bedankt voor het meedenken!

Groetjes,

5.1.2e

Aanmelder

Tijdstip 07-04-2025 11:34

aangemeld:

465081

0035

Naam:	5.1.2e 5.1.2e
E-mailadres:	5.1.2e @Hotmail.nl
Telefoonnummer:	-

De melding: Aan Gedeputeerde Staten Provincie Zuid-Holland.

5.1.2e

7 april 2025 Zuid-Beijerland

Zeer recentelijk heeft de Raad van State een uitspraak gedaan waarin gesteld wordt dat de provincie Drenthe een vergunning had moeten eisen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij de teelt van lelies in de buurt van het Holtingerveld, een Natura 2000-gebied.

De provincie Drenthe was van mening dat een afstand van minstens 250 meter tussen een lelie veld en een Natura-2000 gebied voldoende was om negatieve gevolgen van bestrijdingsmiddelen voor het Natura-2000 gebied uit te sluiten. Volgens De Raad van State is die afstand echter niet wetenschappelijk onderbouwd.

Iedere lelie teler in Nederland, op welke afstand van een Natura-2000 gebied dan ook, heeft voortaan met ingang van heden een natuurvergunning nodig. In Nederland is nog nooit een natuurvergunning uitgegeven voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen. De uitspraak van de Raad van State heeft vergaande gevolgen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Voor andere gewassen worden namelijk dezelfde bestrijdingsmiddelen gebruikt.

De laatste jaren is de bloembollen teelt zeker in het westelijk gebied van de Hoeksche Waard aan een opmars bezig. Voor de bloembollen teelt worden dezelfde bestrijdingsmiddelen gebruikt als voor de teelt van lelies.

Ook in de HW en zeer zeker in het westelijk gebied van de HW worden dezelfde bestrijdingsmiddelen zeer vaak gebruikt. De Hoeksche Boerin schreef vorig jaar in Hoeksch Nieuws dat ze haar aardappelvelden 24 keer heeft moeten bespuiten. (Dat zal in de rest van de HW niet anders geweest zijn.) De aardappelteelt vindt voor een groot deel plaats in het westelijk gedeelte van de HW, Oud-Beijerland, Zuid-Beijerland en nu ook op een akker direct gelegen tegen het buurschap Nieuwendijk op loopafstand, nog geen 200 meter, van het Natura-2000 gebied. De Raad van State uit zijn zorgen over het effect op een Natura-2000 gebied maar rept met geen woord over de effecten op de gezondheid van omwonenden. De zorgen over de impact van bestrijdingsmiddelen op de gezondheid van omwonenden c.q. inwoners van de HW is echter net zo legitiem als de gevolgen voor een Natura-2000 gebied. (het aantal Parkinson patiënten in de HW is bizar hoog)

Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad v State kan met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid ook gesteld worden dat zeer zeker in het westelijke gebied van de HW, voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen een natuurvergunning vereist is.

Volgens de provincie Drenthe moet een agrariër bij het gebruik van bestrijdingsmiddelen met **ingang van heden** aantonen dat het gebruiken van bestrijdingsmiddelen geen negatieve gevolgen heeft voor een Natura-2000 gebied. Ook in de HW moet een agrariër dus met ingang van heden aantonen dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen geen negatieve gevolgen heeft voor een Natura-2000 gebied.

Welke actie gaan Gedeputeerde Staten Provincie Zuid-Holland nemen n.a.v. dit schrijven ?

5.1.2e

Zie bijgesloten bestand

Bijlage zeer recent heeft de raad van state uitspraak gedaan waarin gesteld wordt dat de provincie drenthe een vergunning had moeten eisen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij de teelt van lelies in de buurt van he.docx

Aantal bijlagen 1

Bijlage(n)

- Zeer recent heeft de Raad van State uitspraak gedaan waarin gesteld wordt dat de provincie Drenthe een vergunning had moeten eisen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij de teelt van lelies in de buurt van he.docx (14.98 KB)

www.zuid-holland.nl/contact

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Contactcentrum
Provincie Zuid-Holland

T 070 441 6622

E zuidholland@pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Krachtig Zuid-Holland

Om jouw recht op privacy te waarborgen gaan wij uiterst zorgvuldig en vertrouwelijk om met jouw persoonsgegevens. Uiteraard houden wij ons aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Onze privacyverklaring is van toepassing op alle persoonsgegevens die wij van jou verwerken voor onze dienstverlening. Meer informatie vindt je hier: [Privacyverklaring en disclaimer](#)

To: 5.1.2e | 5.1.2e | @pzh.nl]; 5.1.2e | 5.1.2e | @pzh.nl]
Cc: 5.1.2e | 5.1.2e | @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 4/17/2025 9:58:16 AM
Subject: FW: PO economie burgerbrief n.a.v. uitspraak Raad van State vergunningplicht gewasbeschermingsmiddelen lelieteelt Natura 2000-gebieden
Received: Thur 4/17/2025 9:58:16 AM
[PO Economie natuur Burgerbrief uitspraak Raad van State lelieteeltnatuurbeschermingswetvergunning WL.docx](#)
[PO Economie natuur Burgerbrief uitspraak Raad van State lelieteeltnatuurbeschermingswetvergunning WL.docx](#)
[Tweede Kamer Verzoek om reactie op uitspraak Raad van State inzake lelieteelt en impact gebruik gewasbeschermingsmiddelen op natuurgebieden.pdf](#)
buiten verzoek
[Burgerbrief uitspraak Raad van State gewasbeschermingsmiddelen.docx](#)

Ha 5.1.2e,

5.1.2e; 5.1.2e heeft het breed opgepakt, dinsdag had ik met hem afgestemd en hij is behoorlijk voortvarend geweest. 5.1.2e heeft al wat opmerkingen meegegeven en gaat de uitspraak bestuderen. Lijkt me wel goed als iemand van ons aanwezig is bij de bespreking in PO Natuur! 5.1.2e, kun jij zien of het al op een agenda staat?

Groet, 5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e
Provincie Zuid-Holland
5.1.2e
Ma, di, do, vr bereikbaar

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Verzonden: donderdag 17 april 2025 09:26
Aan: Carol Nader <5.1.2e@pzh.nl>; Juliëtte van de Beld <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
CC: Joey Engelen <5.1.2e@pzh.nl>; Maureen ter Steege <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Onderwerp: RE: PO economie burgerbrief n.a.v. uitspraak Raad van State vergunningplicht gewasbeschermingsmiddelen lelieteelt Natura 2000-gebieden

Beste 5.1.2e e.a.,

Bijgaand de definitieve stukken voor de PO's landbouw, natuur, economie en water (als deze er volgende week zijn, zie eerdere mail).

Bijgevoegd:

- Oplegger PO's
- Burgerbrief
- Verzoek Tweede Kamer tot duiding uitspraak Raad van State.
- IPO verkenning gewasbeschermingsmiddelen

Groeten 5.1.2e

Van: Carol Nader <5.1.2e@pzh.nl>
Verzonden: woensdag 16 april 2025 19:38
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; Juliëtte van de Beld <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
CC: Joey Engelen <5.1.2e@pzh.nl>; Maureen ter Steege <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>
Onderwerp: RE: PO economie burgerbrief n.a.v. uitspraak Raad van State vergunningplicht gewasbeschermingsmiddelen lelieteelt Natura 2000-gebieden

Hoi 5.1.2e,

Dankjewel voor je mail! Fijn als dit geagendeerd kan worden voor het PO Landbouw van volgende week woensdag.

5.1.2e Is er nog ruimte op de agenda voor het PO?

Hartelijke groet,

Carol Nader

Bestuursadviseur gedeputeerde Frank Rijkaart

Portefeuille: Landbouw & Visserij, Stikstof, Gebiedsgedeputeerde
Veenweiden ZH-PLG, Groene Hart (Novex), Personeel &
Organisatie

M 5.1.2e

E 5.1.2e [@pzh.nl](mailto:5.1.2e@pzh.nl)

5.1.2e

www.zuid-holland.nl/contact

Donderdag vrij

Krachtig Zuid-Holland

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: dinsdag 15 april 2025 17:41

Aan: Juliëtte van de Beld <5.1.2e@pzh.nl>

CC: Joey Engelen <5.1.2e@pzh.nl>; Carol Nader <5.1.2e@pzh.nl>; Maureen ter Steege <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: PO economie burgerbrief n.a.v. uitspraak Raad van State vergunningplicht gewasbeschermingsmiddelen lelieteelt Natura 2000-gebieden

Hoi Juliëtte,

Bijgaand een oplegger voor het PO EZ (al dan niet schriftelijk). Bijgevoegd zijn:

- De binnengekomen burgerbrief.
- IPO voornemen tot uitvoering van een verkenning provinciaal beleid gewasbeschermingsmiddelen.

Joey, Carol, Maureen: het dossier gewasbeschermingsmiddelen raakt meerdere portefeuilles en de uitspraak van de Raad van State over de lelieteelt kan juridische consequenties hebben.

Voor zover ik weet is bij ons nog geen verzoek tot handhaving binnengekomen, maar dat zal waarschijnlijk niet lang duren: <https://metenweten.nl/page/bevestiging-door-raad-van-state-gebruik-van-pesticiden-is-vergunningplichtig>

Van Arne weet ik dat er de komende drie weken geen PO is, van Frank/Berend weet ik dat niet. De oplegger voor het PO EZ/natuur heb ik na de vraag van Juliëtte voorbereid met de collega's van natuur.

Indien er geen PO's zijn is het dan verstandig om de gedeputeerden wel via de mail te informeren?

Groeten 5.1.2e

465082

0036

Van: Juliëtte van de Beld <[redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl>

Verzonden: donderdag 10 april 2025 15:04

Aan: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl>

Onderwerp: RE: reactie gevraagd: GS Melding: Vraag over vergunning bestrijdingsmiddelen bij Ielies Holtingerveld, Natura 2000 - PZH-CC-2504 0302

Beste [redacted] 5.1.2e,

Zie onderstaande vragen die zijn binnengekomen via het KCC van [redacted] 5.1.2e [redacted]. Zou jij een antwoord op kunnen stellen en dit in het PO EZ volgende week op de agenda willen zetten? We hebben het via de mail binnengekregen, dus een concept-reactie voor een mail terug is in dit geval voldoende.

Dankjewel!

Hartelijke groet,

Juliëtte van de Beld

Bestuursadviseur Meindert Stolk

Van: Contactcentrum Provincie Zuid-Holland <[redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl>

Verzonden: donderdag 10 april 2025 11:45

Aan: Maureen ter Steege <[redacted] 5.1.2e [redacted]@pzh.nl>

Onderwerp: reactie gevraagd: GS Melding: Vraag over vergunning bestrijdingsmiddelen bij Ielies Holtingerveld, Natura 2000 - PZH-CC-2504 0302

Urgentie: Hoog

Melding: PZH-CC-2504 0302

Hey Maureen,

Wij hebben onderstaande bericht binnen gekregen bij het Contactcentrum. Moet er een conceptreactie worden opgesteld voor Berend Potjer? Zo ja kan ik deze vraag bij [redacted] 5.1.2e [redacted] neerleggen om een reactie op te stellen?? Ik hoor het graag en alvast bedankt voor het meedenken!

Groetjes,

[redacted] 5.1.2e

Aanmelder

Tijdstip aangemeld: 07-04-2025 11:34

Naam: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e

E-mailadres: 5.1.2e@Hotmail.nl

Telefoonnummer : -

De melding : Aan Gedeputeerde Staten Provincie Zuid-Holland.

5.1.2e

Zeer recentelijk heeft de Raad van State een uitspraak gedaan waarin gesteld wordt dat de provincie Drenthe een vergunning had moeten eisen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij de teelt van lelies in de buurt van het Holtingerveld, een Natura 2000-gebied.

De provincie Drenthe was van mening dat een afstand van minstens 250 meter tussen een lelie veld en een Natura-2000 gebied voldoende was om negatieve gevolgen van bestrijdingsmiddelen voor het Natura-2000 gebied uit te sluiten. Volgens De Raad van State is die afstand echter niet wetenschappelijk onderbouwd.

Iedere lelie teler in Nederland, op welke afstand van een Natura-2000 gebied dan ook, heeft voortaan met ingang van heden een natuurvergunning nodig. In Nederland is nog nooit een natuurvergunning uitgegeven voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

De uitspraak van de Raad van State heeft vergaande gevolgen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Voor andere gewassen worden namelijk dezelfde bestrijdingsmiddelen gebruikt.

De laatste jaren is de bloembollen teelt zeker in het westelijk gebied van de Hoeksche Waard aan een opmars bezig. Voor de bloembollen teelt worden dezelfde bestrijdingsmiddelen gebruikt als voor de teelt van lelies.

Ook in de HW en zeer zeker in het westelijk gebied van de HW worden dezelfde bestrijdingsmiddelen zeer vaak gebruikt. De Hoeksche Boerin schreef vorig jaar in Hoeksche Nieuws dat ze haar aardappelvelden 24 keer heeft moeten bespuiten. (Dat zal in de rest van de HW niet anders geweest zijn.) De aardappelteelt vindt voor een groot deel plaats in het westelijk gedeelte van de HW, Oud-Beijerland, Zuid-Beijerland en nu ook op een akker direct gelegen tegen het buurschap Nieuwendijk op loopafstand, nog geen 200 meter, van het Natura-2000 gebied. De Raad van State uit zijn zorgen over het effect op een Natura-2000 gebied maar rept met geen woord over de effecten op de gezondheid van omwonenden. De zorgen over de impact van bestrijdingsmiddelen op de gezondheid van omwonenden c.q. inwoners van de HW is echter net zo legitiem als de gevolgen voor een Natura-2000 gebied. (het aantal Parkinson patiënten in de HW is bizar hoog)

Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad v State kan met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid ook gesteld worden dat zeer zeker in het westelijke gebied van de HW, voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen een natuurvergunning vereist is.

Volgens de provincie Drenthe moet een agrariër bij het gebruik van bestrijdingsmiddelen met **ingang van heden** aantonen dat het gebruiken van bestrijdingsmiddelen geen negatieve gevolgen heeft voor een Natura-2000 gebied. Ook in de HW moet een agrariër dus met ingang van heden aantonen dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen geen negatieve gevolgen heeft voor een Natura-2000 gebied.

Welke actie gaan Gedeputeerde Staten Provincie Zuid-Holland nemen n.a.v. dit schrijven ?

5.1.2e

Zie bijgesloten bestand

Bijlage zeer recent heeft de raad van state uitspraak gedaan waarin gesteld wordt dat de provincie drenthe een vergunning had moeten eisen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij de teelt van lelies in de buurt van he.docx

Aantal bijlagen 1

Bijlage(n)

- Zeer recent heeft de Raad van State uitspraak gedaan waarin gesteld wordt dat de provincie Drenthe een vergunning had moeten eisen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij de teelt van lelies in de buurt van he.docx (14.98 KB)

Krachtig Zuid-Holland

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Contactcentrum
Provincie Zuid-Holland

T 070 441 6622

E zuidholland@pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Krachtig Zuid-Holland

Om jouw recht op privacy te waarborgen gaan wij uiterst zorgvuldig en vertrouwelijk om met jouw persoonsgegevens. Uiteraard houden wij ons aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Onze privacyverklaring is van toepassing op alle persoonsgegevens die wij van jou verwerken voor onze dienstverlening. Meer informatie vindt je hier: [Privacyverklaring en disclaimer](#)

OPLEGNOTITIE PORTEFEUILLEOVERLEG

Gedeputeerde(n)	Meindert Stolk/Berend Potjer/Frank Rijkaart/Arne Weverling
Naam + datum portefeuilleoverleg	PO's economie / natuur / landbouw/water

Onderwerp en/of opgave	Burgerbrief n.a.v. uitspraak Raad van State natuurbeschermingswet lelieteelt		
Ambtelijk opdrachtnemer	5.1.2e	Ambtelijk opdrachtgever	5.1.2e

Reden agendering in portefeuilleoverleg:	☐ Ter kennisname (<i>Informeren van gedeputeerde</i>) ☒ Ter besluitvorming (<i>Akkoord besluit/instemming koers gevraagd</i>)
Agendering in Gedeputeerde Staten:	☐ Conformstuk op ... (<i>datum</i>) (<i>overeenkomstig bestaand beleid</i>) ☐ Besprekstuk op ... (<i>datum</i>) (<i>beleidsrijk en/of bestuurlijke afstemming nodig</i>) ☒ Niet van toepassing
Provinciale Staten:	☐ Verzending ter informatie (<i>Bijv. (lid) GS-brief, behandelvoorstel motie</i>) ☐ Ter besluitvorming op ... (<i>Datum</i>) in commissie en op ... in Statenvergadering ☒ Niet van toepassing

1. DE KERN VAN HET VOORSTEL & BESLISPUNTEN

- Kennisnemen van de uitspraak van de Raad van State over verplichting natuurbeschermingswetvergunning in de lelieteelt.
- Kennisnemen van de Verkenning gezamenlijke provinciale inzet gewasbeschermingsmiddelen (IPO).
- Instemmen met de te volgen inhoudelijke lijn voor de beantwoording burgerbrief gevolgen uitspraak Raad van State lelieteelt Holtingerveld.

2. KORTE VOORGESCHIEDENIS PROCES

Op 2 april 2025 heeft de Raad van State uitspraak gedaan in een zaak over de teelt van lelies in de nabijheid van het Natura2000 gebied Holtingerveld. De zaak was aangespannen door Milieudefensie, waarbij het verzoek aan het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe was om handhavend op te treden vanwege het ontbreken van een natuurbeschermingswetvergunning. De zaak volgt op meerdere uitspraken van rechtbanken oer de lelieteelt. Kern van de uitspraak is:

- Milieudefensie en eerder de stichting Meten=Weten hebben overtuigend aangetoond dat er in het Holtingerveld gewasbeschermingsmiddelen zijn aangetoond.
- Net als de rechtbank is de afdeling bestuursrechtspraak van opvatting dat het College van GS het verzoek tot handhavend optreden niet had mogen afwijzen zolang negatieve effecten voor het Holtingerveld niet zijn uitgesloten.
- Het standpunt dat de gewasbeschermingsmiddelen zijn toegelaten door het College toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden(Ctgb) ontslaat het College van GS niet om op grond van de Wet Natuurbescherming een beoordeling uit te voeren. In de beoordeling door het Ctgb worden niet de gevolgen op specifieke Natura 2000-gebieden beoordeeld en wordt niet gekeken naar de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden.

- Betrokken telers zijn gebonden aan de regels voor teeltvrije zones uit het Activiteitenbesluit milieubeheer (thans Besluit activiteiten leefomgeving). Deze regels zijn echter gericht op het tegengaan van drift naar oppervlaktewater en niet op het uitsluiten van mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden.
- Wanneer onzeker is welke gevolgen een activiteit heeft voor een Natura 2000-gebied, maar er wel aanwijzingen zijn voor negatieve gevolgen, is nader onderzoek noodzakelijk. Zolang dat ontbreekt, moet uit voorzorg worden aangenomen dat een natuurvergunning nodig is.

De stichting Meten=Weten heeft na de uitspraak laten weten zich ook op andere (sier)teelten te richten en andere provincies aan te schrijven met verzoeken tot handhaving.

Op basis van de uitspraak van de Raad van State heeft 5.1.2e op 7 april 2025 een brief gestuurd naar het College van Gedeputeerde Staten met het verzoek om actie te ondernemen vanwege de uitbreiding van de bloembollenteelt in de Hoeksche Waard (westelijk deel, buurtschap Nieuwendijk), de risico's van de teelt van aardappelen voor de volksgezondheid en de risico's voor een nabijgelegen Natura 2000-gebied (niet nader benoemd, waarschijnlijk wordt bedoeld op het Haringvliet).

Op 9 april heeft de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur aan de minister van LNVN gevraagd de uitspraak van de Raad van State te duiden.

3. AANDACHTSPUNTEN PORTEFEUILLEHOUDER

Binnen de provincie Zuid-Holland speelt het thema gewasbeschermingsmiddelen in verschillende portefeuilles:

- Waterkwaliteit: realiseren doelen Kaderichtlijn water, tegengaan normoverschrijdingen, reduceren emissies naar oppervlaktewater en grondwater. Emissiewetgeving is landelijk.
- Greenports/landbouw: transitie naar minder gebruik (chemische)gewasbeschermingsmiddelen, ZH-PLG projecten "weerbaar telen". Gebruiksregelgeving en toelating is Europees/landelijk (implementatie EU-richtlijn/verordening).
- Natuur: tot nu toe nauwelijks. Door de uitspraak van de Raad van State komt hier dus verandering in.

In IPO-verband wordt binnenkort gestart met een verkenning "gezamenlijke provinciale inzet gewasbeschermingsmiddelen".

Advies

Voor de beantwoording van de burgerbrief wordt de volgende lijn voorgesteld:

- College heeft kennis genomen van de uitspraak van de Raad van State en bestudeert nog de gevolgen.
- Provincie voert actief beleid om de maatschappelijke impact van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen.
- Dit illustreren met de projecten welke rond het ZH-PLG zijn ontstaan (regiocertificering bollenteelt, watercoaches glastuinbouw, emissiecoaches akkerbouw en boomteelt).
- Nu nog geen oordeel geven over vergunningplicht in het kader van Natura 2000 voor de in de burgerbrief genoemde activiteiten (teelt bloembollen en aardappelen).

Na bespreking in het PO zal een concept antwoordbrief worden opgesteld. Deze wordt voorgelegd aan betrokken gedeputeerden.

4. GEVOLG VAN HET VOORSTEL

Juridisch

De juridische gevolgen van de uitspraak van de Raad van State kunnen groot zijn. Mocht bij volgende rechtszaken blijken dat de uitspraak van de Raad van State ook van toepassing is op andere teelten in de nabijheid van Natura 2000-gebieden dan zullen deze ondernemers een vergunning moeten aanvragen op basis van een voortoets en/of passende beoordeling. Om deze laatste goed te kunnen doen zal aanvullende kennis moeten worden ontwikkeld. In beginsel ligt de verantwoordelijkheid hiervoor bij de desbetreffende ondernemers.

Financieel

Nog niet in te schatten (zie juridisch).

Personeel

Nog niet in te schatten (zie juridisch).

5. EXTERNE SAMENWERKING

De uitspraak van de Raad van State zal onderdeel zijn van de gezamenlijke verkenning in IPO-verband. Op korte termijn zal ook overleg worden gevoerd met de Omgevingsdienst Haaglanden.

6. COMMUNICATIE

Voorgesteld wordt om voorlopig niet actief te communiceren.

7. INTEGRALITEIT

Het brede dossier gewasbeschermingsmiddelen raakt meerdere portefeuilles (natuur, water, landbouw en economie).

8. COALITIEAKKOORD

In het Coalitieakkoord is alleen voor waterkwaliteit een doelstelling opgenomen in het coalitieakkoord (uiterlijk in 2027 voldoen de concentraties gewasbeschermingsmiddelen in grond- en oppervlaktewater aan wettelijke normen).

9. BIJGAAND(E) STUK(KEN)

- Bijlage 1: brief 5.1.2e (via KCC).
- Bijlage 2: verzoek Vaste Kamercommissie LVVN duiding uitspraak Raad van State.
- Bijlage 3: Verkenning gezamenlijke provinciale inzet gewasbeschermingsmiddelen (IPO).

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie LVVN

Aan de minister van Landbouw, Natuur, Voedselzekerheid en
Natuur

Plaats en datum: Den Haag, 9 april 2025
Betreft: Verzoek om reactie op uitspraak Raad van State inzake lelieteelt en impact gebruik
gewasbeschermingsmiddelen op natuurgebieden
Ons kenmerk: 2025Z06761/2025D15816

Geachte mevrouw Wiersma,

Namens de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur verzoek ik u hierbij om een reactie op de uitspraak van de Raad van State inzake de lelieteelt in de buurt van Natura 2000-gebieden (ECLI:NL:RVS:2025:1428).

Ik verzoek u in uw reactie in ieder geval in te gaan op de impact van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden in den brede, en daarbij aan te geven wat een erfenis is uit het verleden en wat actuele betekenis heeft.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

R.P. Jansma

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.lvvn@tweedekamer.nl

Aanmelder

Tijdstip aangemeld:	07-04-2025 11:34
Naam:	5.1.2e
E-mailadres:	5.1.2e @Hotmail.nl
Telefoonnummer:	-

De melding: Aan Gedeputeerde Staten Provincie Zuid-Holland.

5.1.2e

7 april 2025 Zuid-Beijerland

Zeer recentelijk heeft de Raad van State een uitspraak gedaan waarin gesteld wordt dat de provincie Drenthe een vergunning had moeten eisen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij de teelt van lelies in de buurt van het Holtingerveld, een Natura 2000-gebied.

De provincie Drenthe was van mening dat een afstand van minstens 250 meter tussen een lelie veld en een Natura-2000 gebied voldoende was om negatieve gevolgen van bestrijdingsmiddelen voor het Natura-2000 gebied uit te sluiten. Volgens De Raad van State is die afstand echter niet wetenschappelijk onderbouwd.

Iedere lelie teler in Nederland, op welke afstand van een Natura-2000 gebied dan ook, heeft voortaan met ingang van heden een natuurvergunning nodig. In Nederland is nog nooit een natuurvergunning uitgegeven voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

De uitspraak van de Raad van State heeft vergaande gevolgen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Voor andere gewassen worden namelijk dezelfde bestrijdingsmiddelen gebruikt.

De laatste jaren is de bloembollen teelt zeker in het westelijk gebied van de Hoeksche Waard aan een opmars bezig. Voor de bloembollen teelt worden dezelfde bestrijdingsmiddelen gebruikt als voor de teelt van lelies.

Ook in de HW en zeer zeker in het westelijk gebied van de HW worden dezelfde bestrijdingsmiddelen zeer vaak gebruikt. De Hoeksche Boerin schreef vorig jaar in Hoeksche Nieuws dat ze haar aardappelvelden 24 keer heeft moeten bespuiten. (Dat zal in de rest van de HW niet anders geweest zijn.) De aardappelteelt vindt voor een groot deel plaats in het westelijk gedeelte van de HW, Oud-Beijerland, Zuid-Beijerland en nu ook op een akker direct gelegen tegen het buurschap Nieuwendijk op loopafstand , nog geen 200 meter, van het Natura-2000 gebied. De Raad van State uit zijn zorgen over het effect op een Natura-2000 gebied maar rept met geen woord over de effecten op de gezondheid van omwonenden. De zorgen over de impact van bestrijdingsmiddelen op de gezondheid van omwonenden c.q. inwoners van de HW is echter net zo legitiem als de gevolgen voor een Natura-2000 gebied. (het aantal Parkinson patiënten in de HW is bizar hoog)

Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad v State kan met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid ook gesteld worden dat zeer zeker in het westelijke gebied van de HW, voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen een natuurvergunning vereist is.

Volgens de provincie Drenthe moet een agrariër bij het gebruik van bestrijdingsmiddelen met **ingang van heden** aantonen dat het gebruiken van bestrijdingsmiddelen geen negatieve gevolgen heeft voor een Natura-2000 gebied. Ook in de HW moet een agrariër dus met ingang van heden aantonen dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen geen negatieve

gevolgen heeft voor een Natura-2000 gebied.
Welke actie gaan Gedeputeerde Staten Provincie Zuid-Holland nemen n.a.v. dit schrijven ?

5.1.2e

Zie bijgesloten bestand

Bijlage zeer recent heeft de raad van state uitspraak gedaan waarin gesteld wordt dat de provincie drenthe een vergunning had moeten eisen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij de teelt van lelies in de buurt van he.docx

Aantal bijlagen 1

Bijlage(n)

- Zeer recent heeft de Raad van State uitspraak gedaan waarin gesteld wordt dat de provincie Drenthe een vergunning had moeten eisen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij de teelt van lelies in de buurt van he.docx (14.98 KB)

www.zuid-holland.nl/contact

Krachtig Zuid-Holland

9 oktober 2025
Agendapunt 2d

Datum 9 oktober 2025
Portefeuillehouder [5.1.2e] en [5.1.2e]
Inlichtingen bij [5.1.2e] (inhoudelijk), [5.1.2e] (juridisch)
Telefoon [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e] [5.1.2e]
Onderwerp Verkenning en opdracht gewasbeschermingsmiddelen

Kern van het onderwerp: Verkenning en opdracht gewasbeschermingsmiddelen

In IPO-verband is de beleidsontwikkeling rondom gewasbeschermingsmiddelen nu niet belegd. Dit terwijl provincies vanuit zowel het oogpunt van het landelijk gebied als ruimte en leefomgeving wettelijke taken hebben en de recente ontwikkelingen op het vlak van jurisprudentie om stellingname daarop vragen. Deze notitie heeft tot doel op basis van de bevindingen van een in opdracht van de AAC R&L en LG uitgevoerde verkenning naar de rollen, taken en verantwoordelijkheden van provincies en de recente jurisprudentie tot een besluit te komen omtrent het beleggen van de verantwoordelijkheden binnen IPO inzake gewasbeschermingsmiddelen met bijbehorende opdracht. De hoofdconclusie van de verkenning alsmede uit de recente jurisprudentie is daarbij dat de toelating van gewasbeschermingsmiddelen door het College Toelating Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (CTGB) niet voorkomt dat er normoverschrijdingen zijn van gewasbeschermingsmiddelen in water, bodem en via de lucht. Ook betekent die toelating niet dat gevolgen voor omwonenden en voor Natura 2000 gebieden kunnen worden uitgesloten.

Voorstel/gevraagd besluit

De BAC Landelijk Gebied wordt verzocht:

1. De in de uitgevoerde verkenning beschreven adviezen omtrent de wijze waarop de gezamenlijke provincies invulling kunnen geven aan hun rollen, taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen te onderschrijven, te weten:
  - a. Kennisontwikkeling en kennisdeling, met name over de effecten op Natura 2000-gebieden en op de gezondheid van omwonenden (o.a. voorzorgprincipe);
  - b. Versterking van de lobby richting het Rijk, om problemen al bij de toelating van gewasbeschermingsmiddelen te tackelen in plaats van achteraf;
  - c. Versterking van de effectiviteit van provinciale regels vanwege provinciegrensoverschrijdende effecten op natuur, water, bodem en gezondheid;
  - d. Creëren van een gelijk speelveld voor de agrarische sector tussen provincies.
2. De IPLG op basis daarvan IPLG opdracht te geven om in nauwe afstemming met R&L actief in te zetten op de coördinatie van het dossier gewasbeschermingsmiddelen over de bestaande sporen (taken t.a.v. KRW, grondwater, drinkwater, natuur, milieu (ZZS), gezonde leefomgeving en het belang van de landbouw) heen en daartoe een opdrachtbeschrijving uit te werken met de volgende punten:
  - a. Ondersteunen van de gezamenlijke provincies bij de punten genoemd bij 1;
  - b. Agenderen bij het ministerie van LVVN van de discrepantie tussen het toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen en de aanwezigheid in bodem, water, natuur en de verspreiding via de lucht en volksgezondheid.
  - c. Lobby richting Tweede Kamer en politieke partijen
  - d. Eventuele andere acties die voortkomen uit de punten onder 1
3. Vooruitlopend daarop op basis van de in bijlage 2 beschreven bevindingen uit de recente jurisprudentie gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot N2000-gebieden:
  - a. Bij LVVN aan te dringen op het zo spoedig mogelijk (doen) opstellen van een wetenschappelijk kader voor de beoordeling van de effecten van het gebruik van

9 oktober 2025

- gewasbeschermingsmiddelen op natuur met (voor nu) een belangrijke focus op Natura 2000;
- b. Actief in overleg met de brancheorganisaties en milieuorganisaties bespreken of – in afwachting van het wetenschappelijk kader – tot een werkbare situatie kan worden gekomen, die rekening houdt met de belangen van verschillende partijen, waaronder het provinciaal belang van een werkbare handhavingslast.¹
  - c. In IPO-verband een handhavingskader voor de korte en lange termijn op te stellen voor het behandelen van handhavingsverzoeken op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.
4. Ter uitvoering van de beslispunten onder 2 en 3:
- a. Coördinerende portefeuillehouders aan te wijzen in de AAC LG en R&L en in de BAC LG en R&L. Voor Landelijk Gebied is het voorstel om daartoe een portefeuillehouder vanuit VTH en respectievelijk Landbouw naar voren te schuiven. Voor Ruimte en Leefomgeving wordt de portefeuillehouder KRW en VTH voorgedragen;
  - b. De IPLG opdracht te geven een kwartiermaker te werven gedurende de periode van 1 jaar voor 2 dagen per week. Hiervoor wordt primair budget gezocht binnen de huidige begroting van IPO en/of provincies die zorg dragen voor uitvoering van de besluiten. Indien er extra financiering nodig is, vraagt dit een besluit van het IPO-bestuur.

Aanleiding/context

Er zijn op dit moment te veel overschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen in water en bodem. Ook zijn er zorgen over de verspreiding via lucht. De trend is niet positief. Steeds meer provincies nemen zelf initiatief en/of worden aangesproken vanwege zorgen omtrent de aanwezigheid van gewasbeschermingsmiddelen en de effecten op gezondheid, water en natuur. Tegelijkertijd zijn er zorgen in de landbouwsector over de mogelijkheden om plagen en ziektes te kunnen blijven bestrijden en de gevolgen die dat kan hebben op de voedselzekerheid. Provincies worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het water (grond-, drink- en oppervlaktewater), gezonde leefomgeving, vitale bodem en N2000-gebieden. Daarbij hebben provincies ook een rol als gebiedsregisseur van het landelijk gebied waarbij het belang van de landbouw een belangrijke rol speelt.

Daarom is in opdracht van de AAC R&L en de AAC LG een gezamenlijke verkenning uitgevoerd naar de taken, rollen en verantwoordelijkheden van provincies op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen in de volle breedte. De vraag die voorligt is of het haalbaar en wenselijk is om te komen tot een gezamenlijke IPO-inzet rond gewasbeschermingsmiddelen. De verkenning is hiervoor de basis.

Voor R&L vormt dit een uitwerking van de bestuurlijke opdrachten KRW, drinkwater en gezonde leefomgeving. Voor LG is dit ook een onderdeel van de inzet voor natuur waaronder N2000-gebieden en landbouw als onderdeel van het landelijk gebied. De urgentie voor de verkenning is ondertussen bevestigd door recente gerechtelijke uitspraken in relatie tot N2000 en de zorgen van omwonenden ten aanzien van gezondheid. Dit speelde separaat aan deze verkenning. Deze actualiteit is meegenomen in deze notitie (zie daartoe nader bijlage 2). Voor N2000 geldt dat in meerdere provincies handhavingsverzoeken zijn ingediend waar op de korte termijn op moet worden besloten. Voor die besluiten geldt dat een nader wetenschappelijk beoordelingskader over de gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen op N2000-gebieden niet

---

¹ Gelet op aflopende beslistermijnen van handhavingsverzoeken is IPLG vooruitlopend op bespreking van deze BAC-notitie bezig met het organiseren van gesprekken met milieuorganisaties.

9 oktober 2025

kan worden afgewacht en voor de korte termijn heeft een interprovinciale werkgroep Toezicht en Handhaving gewasbescherming een gemeenschappelijk handhavingskader geformuleerd.

De hoofdconclusie van de verkenning is dat de toelating van gewasbeschermingsmiddelen door het CTGB niet voorkómt dat er normoverschrijdingen zijn van gewasbeschermingsmiddelen in water, bodem en natuur. Ook betekent die toelating niet dat significante gevolgen voor Natura 2000 gebieden en gezondheid kunnen worden uitgesloten. Dit blijkt ook uit de recente uitspraak¹ van de Raad van State ten aanzien van lelieteelt dicht bij een Natura 2000-gebied in Drenthe. Bovendien volgt uit een recente (voorlopige) uitspraak² van het gerechtshof Den Bosch dat voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in die zaak een verhoogde zorgvuldigheidsnorm geldt in relatie tot gezondheid. Deze houdt in dat de teler zich van gebruik van gewasbeschermingsmiddelen dient te onthouden op een afstand van minder dan 250 meter van omwonenden.

Bestuurlijke opdracht en besluit

De opdracht voor de verkenning komt voort uit AAC LG 6 maart 2025 agendapunt 3g; AAC R&L 15 januari 2025 agendapunt 2.1.8).

Toelichting voorgesteld besluit

Argumenten bij besluit 1 tot en met 4:

1. Het onderwerp gewasbeschermingsmiddelen raakt de rollen, taken en verantwoordelijkheden van provincies. Denk aan de taak voor bescherming van grond- en drinkwater, de doelen voor de KRW, de bescherming van N2000 gebieden, de gezonde leefomgeving en het belang van de landbouw (deze is gebaat bij duidelijke regelgeving en voorkomen ongelijkheid).
2. Gezamenlijke, domein overstijgende inzet is effectiever en cruciaal gezien de urgentie op dit dossier. Het ministerie van LVVN bepaalt het toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen en er zijn raakvlakken de ministeries van I&W en VWS.
3. Door de actualiteit van de uitspraken in Drenthe en Limburg en de naderende deadline van de KRW is dit onderwerp urgent.
4. a. Een differentiatie tussen uitvoerende, uitwisselende en agenderende inzet doet recht aan de verschillende lagen van verantwoordelijkheid die provincies hebben.
b. Ruimtelijk instrumentarium kan niet worden aangewend als dat in strijd is met andere (Rijks) wet- en regelgeving, zoals de Wet op de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden.
5. Beide domeinen (R&L en LG) zijn betrokken bij het onderwerp gewasbeschermingsmiddelen, maar soms vanuit verschillende belangen. Daarom is het goed dat beide BAC's sturing kunnen blijven geven aan dit onderwerp, maar wel met een primaire coördinerende rol.

Kanttekeningen op besluit 2 tot en met 4:

- a. De gezamenlijke inzet vraagt extra menskracht en middelen. Echter, gezien het belang en de te verwachten efficiëntie en effectiviteit is een gezamenlijke inzet beter dan een individuele aanpak. Er is brede steun voor een gezamenlijke inzet, waarbij autonomie een aandachtspunt is, bijvoorbeeld door ruimte voor regionaal maatwerk.
- b. Brancheorganisaties geven aan last te hebben van een (mogelijke) lappendeken aan/divers beleid voor ondernemers.
- c. Het toelatingsbeleid voor gewasbeschermingsmiddelen wordt bepaald door het Rijk (door LVVN, zie argument 2.) via het CTGB. Echter, provincies hebben zoals LVVN

9 oktober 2025

aangeeft wel een verantwoordelijkheid voor de gezonde leefomgeving en een taak voor water, natuur en omgevingsbeleid.

Uitkomsten bespreking AAC LG en R&L en portefeuillehoudersoverleg

De uitkomsten vanuit LG

De portefeuillehouders landbouw en AAC LG zijn akkoord en benoemden de verschillende belangen vanuit LG en R&L, de actuele urgentie voor LG vanwege handhavingsszaken en het belang om van elkaars ervaringen te leren.

De uitkomsten van de bespreking in de AAC R&L

Bij de uitwerking van de Verkenning wordt aandacht gevraagd voor de volgende punten:

- De mate waarin provincies zich verbinden aan de verantwoordelijkheden van het Rijk voor de inzet rond gewasbeschermingsmiddelen. Neem hierin mee wat het provinciale mandaat is rond gewasbeschermingsmiddelen. Dus in hoeverre provincies gezamenlijk meegaan in de samenwerking met het Rijk rond de inzet van beschikbaar instrumentarium;
- Het nader duiden wie de gezamenlijke aanpak vormgeeft en wie de acties uitvoert. Dit gezien de uiteenlopende inzet en prioriteiten vanuit provincies op de genoemde dossiers en de benodigde provinciale (personele/financiële) capaciteit.

Samenhang andere IPO-opgaven

Voor de verkenning naar gewasbeschermingsmiddelen is samengewerkt tussen Ruimte & Leefomgeving en Landelijk Gebied vanwege de taken van provincies ten aanzien van water (drinkwater, grondwater, KRW), vitale bodem en natuur, en het belang van landbouw als onderdeel van het landelijk gebied.

Vervolgstappen

- Verdiepingssessie 25 september voor AAC en BAC LG en R&L.
- Regulier overleg BAC Landelijk Gebied 9 oktober en BAC Ruimte en Leefomgeving 20 november (voorafgegaan door AAC Ruimte en Leefomgeving 30 oktober).
- In afstemming met portefeuillehouders uitwerken opdracht en uitvoering geven aan de onder beslispunten 3 en 4 beschreven acties.

Bijlagen

1. Rapport Verkenning rollen, taken en verantwoordelijkheden door FloLegal/ 5.1.2e met: 5.1.2e
2. Bijlage bij rapport Verkenning rollen, taken en verantwoordelijkheden door FloLegal/ 5.1.2e met: 5.1.2e
3. Uitkomsten gerechtelijke uitspraken Raad van State inzake Drenthe (N2000) en Den Bosch (gezondheid)

Datum 4 augustus 2025
Portefeuillehouder
Inlichtingen bij 5.1.2e
Telefoon 5.1.2e
Onderwerp Bijlage 2 bij AAC-voorstel 'Verkenning en inzet gewasbeschermingsmiddelen';
Jurisprudentie gewasbeschermingsmiddelen

Samenvatting en conclusie

In opdracht van de AAC R&L en LG is een verkenning uitgevoerd naar de rollen, taken en verantwoordelijkheden van provincies ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen (beeldvormend). Deze verkenning is uitgevoerd door Flo Legal. Tijdens deze verkenning zijn twee belangrijke gerechtelijke uitspraken gedaan over gewasbeschermingsmiddelen. Met deze notitie worden die uitspraken geduid.

Uit beide uitspraken volgt dat de gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nader dient te worden onderzocht. Dat kost naar verwachting nog de nodige tijd. Tot die tijd verkeren telers in onzekerheid of het gebruik is toegestaan en kunnen provincies handavingsverzoeken moeilijk afwijzen. Ten aanzien van omwonenden geldt onder omstandigheden 'een verhoogde zorgvuldigheidsnorm', die met zich meebrengt dat mogelijk van het gebruik van de gewasbeschermingsmiddelen moet worden afgezien. Ten aanzien van de gevolgen op de natuur is vanwege het voorzorgsbeginsel in de regel een ecologische beoordeling nodig, terwijl ecologische bureaus zo'n ecologische beoordeling nu niet kunnen maken, omdat het wetenschappelijk kader daarvoor ontbreekt. Bij gebreke van een ecologische beoordeling, kan een verzoek om handhaving moeilijk zijn af te wijzen.

Tegen deze achtergrond is het van belang dat zo snel mogelijk nader onderzoek wordt gedaan naar de gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen voor omwonenden en de natuur. Het ligt voor de hand dat dit door het rijk wordt gedaan. Voor provincies ligt de vraag voor:

1. hoe zij het rijk ertoe kunnen bewegen voortvarend de nodige onderzoeken te doen;
2. hoe provincies omgaan met de onzekere situatie tot het moment dat het nodige onderzoek is afgerond.

De volgende beheermaatregelen worden voorgesteld:

1. Bij LVVN aandringen op het zo spoedig mogelijk (doen) opstellen van een wetenschappelijk kader voor het maken van een ecologische beoordeling zodat de (natuur)vergunningplicht op een juridische houdbare wijze kan worden beoordeeld;
2. Het opstellen van een toezichts- en handavingskader, specifiek voor de behandeling van verzoeken tot handhaving met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot Natura 2000-gebieden.
3. In overleg met vertegenwoordigers van telers en in overleg met milieuorganisaties bezien of tot een werkbare situatie kan worden gekomen, waarbij het aantal handavingsverzoeken bij provincies beperkt blijft.

Gebruik gewasmiddelen in relatie tot Natura 2000-gebieden

Op 2 april 2025 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak een uitspraak¹ gedaan in een zaak waarin Milieudefensie aan het college van GS van Drenthe vroeg om handhavend op te treden tegen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door een lelieteler. Volgens de

¹ [ABRvS 2 april 2025, ECLI:NL:RVS:2025:1428](#)

milieuorganisatie tasten die middelen het nabijgelegen Natura 2000-gebied aan en beschikt de teler niet over een natuurvergunning.

De Afdeling is van oordeel dat er voldoende aanwijzingen zijn dat er effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op het nabijgelegen Natura 2000-gebied kunnen zijn.

Hoewel er nog veel onbekend is over de mogelijke effecten, kan aan die mogelijke effecten in het licht van het voorzorgsbeginsel niet voorbij worden gegaan.

De Afdeling is voorts van oordeel dat met een afstand van meer dan 250 meter tussen de percelen en het Natura 2000 gebied effecten op de natuur niet zijn uit te sluiten.

Tot slot is de Afdeling van oordeel dat toelating van gewasbeschermingsmiddelen door het College toetsing gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) onvoldoende is om te kunnen concluderen dat effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.

Op 16 mei 2025 heeft advocatenkantoor Pels Rijcken een juridische duiding van de uitspraak gegeven. Pels Rijcken is van oordeel dat de uitspraak waarschijnlijk een bredere werking heeft en ook geldt voor andere percelen, voor andere Natura 2000-gebieden, en ook betrekking heeft op alle vormen van teelt waarbij bestrijdingsmiddelen worden toegepast, waarvan de stoffen zijn aangetroffen in Natura 2000-gebieden. Mogelijk kan sommige gevallen betoogd worden dat er sprake is van één-en-hetzelfde project sinds de aanwijzing van de Natura 2000-gebieden en dat daarom geen vergunning nodig of dat de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen 'standaardonderdelen' zijn, maar beide juridische argumenten liggen nog bij de Afdeling Bestuursrechtspraak voor en het is niet zeker hoe daarover zal worden beslist.

Pels Rijcken constateert dat nog veel onbekend is over de gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen voor Natura 2000-gebieden maar dat dit, gelet op het voorzorgsbeginsel, geen uitkomst biedt.

Pels Rijcken adviseert zo snel mogelijk nader onderzoek te doen naar de effecten van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden. Dat onderzoek zou zich moeten richten op de wijze van verspreiding van gewasbeschermingsmiddelen en het mogelijk vaststellen van een afstand waarbuiten voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen geen vergunning nodig is.

Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de regel een ecologische beoordeling nodig is, waarmee wordt beoordeeld of dat gebruik significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kan hebben. Zonder een ecologische beoordeling mogen de gewasbeschermingsmiddelen niet worden gebruikt.

Ecologische bureaus laten weten een dergelijke ecologische beoordeling niet te kunnen maken, omdat het wetenschappelijk kader daarvoor ontbreekt. Het Ctgb toetst niet op de gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen op de betreffende habitats in Natura 2000-gebieden.

LVVN heeft inmiddels opdracht verleend aan de WUR voor het doen van een literatuurstudie naar de effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden. De WUR heeft aangegeven op dit moment niet in staat te zijn een wetenschappelijk kader op te stellen en evenmin op korte termijn een afstandsgrens te kunnen bepalen waarbuiten effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten en zodoende geen ecologische beoordeling nodig is.

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot omwonenden

Op 22 juli 2025 heeft het hof Den Bosch in kort geding een (voorlopige) uitspraak² gedaan in een zaak die door omwonenden was aangespannen tegen een lelieteler. Dit betrof een

² [Gerechtshof 's-Hertogenbosch 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043](#)

burgerlijke zaak, waarbij de overheid dus geen partij was. In deze zaak vorderden omwonenden van een akker een verbod op de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen voor niet-biologische lelieteelt op die akker.

In deze zaak komt het hof tot het oordeel dat het feit dat de middelen zijn toegelaten door het Ctgb onvoldoende is om aan te nemen dat de middelen niet schadelijk zijn voor omwonenden. Zowel het Ctgb, als de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA), het RIVM en de Gezondheidsraad hebben namelijk erkend dat de betreffende gewasbeschermingsmiddelen niet voldoende zijn getest op schadelijke neurodegeneratieve effecten. Ook zijn cocktails van gewasbeschermingsmiddelen niet getest. De middelen brengen daarom voor de omwonenden en hun kinderen het risico mee op ernstige gezondheidsschade op de langere termijn. Het Hof komt bovendien tot het oordeel dat artikel 12 van Richtlijn 2009/128/EG³ onvolledig in de Nederlandse wetgeving is geïmplementeerd. Deze richtlijn draagt lidstaten op ervoor te zorgen dat het gebruik van pesticiden in bepaalde specifieke gebieden wordt geminimaliseerd of zelfs verboden. Het gaat daarbij om gebieden die door het brede publieke of kwetsbare groepen worden gebruikt, maar ook om Natura 2000-gebieden. Nu de Nederlandse wetgever de landbouw helemaal van dit verbod heeft uitgezonderd, heeft Nederland artikel 12 van Richtlijn 2009/128/EG naar het oordeel van het hof onvolledig geïmplementeerd.

Op grond van de voorlopige uitspraak van het hof Den Bosch kunnen telers voor de gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen op omwonenden niet zonder meer op toetsing door het Ctgb – die juist toetst op de gevolgen voor de mens – afgegaan. Met name waar die toetsing onvolledig is of als er sprake is van het gebruik van pesticiden in gebieden die door het brede publiek of kwetsbare groepen worden gebruikt of in Natura 2000-gebieden, moeten telers er rekening mee houden dat op hen 'een verhoogde zorgvuldigheidsnorm rust'. Die verhoogde zorgvuldigheidsnorm kan met zich meebrengen dat een teler zich onthoudt van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de nabijheid (250 meter) van de omwonenden.

---

³ Richtlijn 2009/128/EG van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden

17 december 2025
Agendapunt 2c

Datum	17 december 2025
Portefeuillehouder	5.1.2e en 5.1.2e
Inlichtingen bij	5.1.2e
Telefoon	5.1.2e
Onderwerp	Handhavingsskader gewasbeschermingsmiddelen N2000-gebieden

Kern van het onderwerp

De BAC-LG (9 oktober 2025) en de BAC-RenL (20 november 2025) hebben de opdracht gegeven om in IPO-verband een gemeenschappelijk handhavingsskader voor de korte en lange termijn op te stellen voor het behandelen van handhavingssverzoeken op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (Gbm) in relatie tot N2000-gebieden. Bijgevoegde notitie bevat dit door de gezamenlijke provincies uitgewerkte kader. Dit voorstel gaat in op de verschillende onderdelen van het stappenplan voor het beoordelen van handhavingssverzoeken. Omdat er nog veel onduidelijkheid is over de mogelijke effecten en verspreiding van Gbm op Natura 2000-gebieden en omdat het voor de provincies nog een relatief nieuw onderwerp is, betreft dit een kader voor de korte termijn en een levend document dat steeds op basis van de nieuwste inzichten zal worden geactualiseerd.

Voorstel/gevraagd besluit:

De werkgroep handhavingssverzoeken Gbm verzoekt de AAC LG om de BAC LG te adviseren in te stemmen met:

1. het gezamenlijk handhavingsskader gewasbeschermingsmiddelen en daartoe bij de beoordeling van handhavingssverzoeken akkoord te gaan met de navolgende IPO brede werkwijze;
2. de verzoeker tot handhaving de aanwezigheid van Gbm in het N2000-gebied nader te laten onderbouwen en zelf geen onderzoek naar de aanwezigheid van Gbm in N2000-gebieden te gaan doen;
3. de getroffen teler te verzoeken een voortoets of passende beoordeling aan te leveren voor het toepassen van Gbm ter beoordeling of de mogelijke effecten op N2000-gebied(en) kunnen worden uitgesloten;
4. voortzetting bestaand gebruik te betrekken bij de beoordeling van een handhavingssverzoek en daarbij de volgende voorwaarden in acht te nemen: dat het gebruik al is toegestaan vanuit beheerplannen, omgevingsplannen en historische bestemmingsplannen en hierbij een relatie te leggen met de aanwijsdatum N2000-gebied;
5. handhavingssverzoeken voor toepassing van Gbm van een N2000-gebied te prioriteren op afstand op basis van de meest actuele inzichten vanuit de jurisprudentie;
6. elkaar – en zeker omliggende provincies – via de bestaande VTH-werkgroepen te informeren omtrent elkaars nadere invulling van deze werkwijze om een zo uniform mogelijke werkwijze te borgen

Aanleiding/context

Naar aanleiding van de [uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 2 april 2025](#) en de handhavingssverzoeken die bij meerdere provincies zijn ingediend, heeft de BAC-LG op 9 oktober 2025 en de BAC-RenL op 20 november 2025 opdracht gegeven om een handhavingsskader op te stellen. Het handhavingsskader bestaat uit een stappenplan waarin verschillende onderdelen voor een gemeenschappelijk kader aan bod komen. Per onderdeel worden voorstellen gedaan hoe provincies kunnen omgaan met de behandeling van handhavingssverzoeken gericht op het toepassen van Gbm in relatie tot Natura 2000-gebieden.

17 december 2025

Agendapunt 2c

De provincies hebben als bevoegd gezag een beginselplicht tot handhaving en dienen vanuit het voorzorgsbeginsel te handelen. Het voorzorgsbeginsel houdt in dat bedrijven en overheden maatregelen nemen wanneer er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben voor de natuur, milieu of de gezondheid.

Argumenten

1.1 Gezamenlijk handhavingskader Gbm N2000-gebieden

Het gemeenschappelijk handhavingskader gaat in op hoe de provincies om kunnen gaan met ingediende handhavingsverzoeken met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen (Gbm). Dit kader is een levend document dat steeds op basis van de nieuwste inzichten zal worden geactualiseerd. Op een aantal onderdelen worden voorstellen gedaan waar vanuit alle provincies ambtelijk overeenstemming is. Hierbij gaat het over de behandelingstermijn, welke teelten/Gbm en wijze van besluitvorming. Daarnaast vragen andere onderdelen om expliciete besluitvorming mede omdat hier ook risico's aan verbonden zijn.

1.2 Onderzoek naar Gbm N2000-gebied door verzoeker en provincie.

Het aantonen of er sprake is van een overtreding moet onderbouwd worden. De verzoeker kan hierbij gegevens overleggen (verwijzen naar of zelfstandig een onderzoek laten uitvoeren) waarin de aanwezigheid van Gbm in het betreffende N2000-gebied is aangetoond. Daar tegenover staat art 3:2 Awb. Dit artikel stelt dat bij de voorbereiding van een besluit het bestuursorgaan de nodige kennis vergaart omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen. De verplichting om voldoende onderzoek te doen, ligt in dit geval bij de provincie. Deze nodige kennis ziet toe op een administratieve feitenverzameling door o.a. bij de teler langs te gaan, gebruik van Gbm te inventariseren in relatie tot de percelen en afstand tot N2000-gebied. In hoeverre dit betekent dat de provincie zelf een onderzoek moet doen naar de aanwezigheid en effecten van Gbm in het betreffende N2000-gebied moet nog blijken uit jurisprudentie. Gezien de grote onduidelijkheid over aanwezigheid en effecten van Gbm is de kans echter groot dat deze verplichting kan gelden.

1.3 Voortoets of passende beoordeling

Op dit moment lopen er gesprekken met adviesbureau's of zij een voortoets of passende beoordeling kunnen opstellen waarin effecten van Gbm in N2000-gebieden worden uitgesloten. De uitkomsten hiervan zijn nog ongewis en of dit mogelijk is. Aan het opleggen van een eis om een voortoets of passende beoordeling op te stellen is dus een juridisch risico verbonden. Feitelijk wordt hiermee alleen maar tijd gewonnen waarbinnen de overheid andere oplossingen kan vinden. Zonder oplossingen is de kans groot dat dit leidt tot het feitelijk verbieden van het gebruik van de toepassing van Gbm, zonder enige afstandsgrens. De genoemde maatregelen in het handhavingskader zijn nog niet getoetst door de rechter.

1.4 Voortzetting bestaand gebruik

Door enkele provincies wordt de mogelijkheid van voortzetting bestaand gebruik van percelen voor teelten waarbij toepassing van Gbm is toegestaan meegewogen bij de beoordeling van een handhavingsverzoek (stap 3). Dit kan blijken uit een beoordeling van vigerende beheerplannen, omgevingsplannen en historische bestemmingsplannen en door een relatie te leggen met de aanwijzdatum van een N2000-gebied. Hierover bestaat nog geen specifieke jurisprudentie. De juridische kansen om een beroep op voortgezet bestaand gebruik te accepteren zijn nog onduidelijk vanwege wisselend gebruik van percelen (weiland, akkerbouw, tuinbouw), sterk wisselende teelten met bijbehorende Gbm ten gevolge van gewasrotatie, wisselende en nieuwe Gbm of andere draagstoffen in de Gbm. Hierbij speelt met name de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van 18 december 2024 over intern salderen

17 december 2025

Agendapunt 2c

een rol. Advocatenkantoor Pels Rijcken geeft in de juridische duiding aan dat in sommige gevallen betoogd kan worden dat er sprake is van één-en-hetzelfde project sinds de aanwijzing van het betreffende N2000-gebied en dat daarom geen vergunning nodig is of dat de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen 'standaardonderdelen' zijn, maar beide juridische argumenten liggen nog bij de Afdeling Bestuursrechtspraak voor en het is niet zeker hoe daarover zal worden beslist.

1.5 Afstand tot N2000-gebied

Provincies hanteren verschillende afstanden (250 - 3000 m) bij het prioriteren van in behandeling nemen van HH-verzoeken. Er is op dit moment (nog) geen wetenschappelijk inzicht over verspreiding en er zijn geen betrouwbare verspreidingsmodellen van Gbm waardoor op basis van afstand op voorhand een significant negatief effect op N2000-gebieden kan worden uitgesloten. Daarnaast speelt de afstand tot het N2000-gebied ook een rol bij het uiteindelijke besluit om wel of niet tot handhaving over te gaan in het kader van de evenredigheid (maatschappelijk belang – versus natuurbelang). Wel heeft de Rechtbank Limburg (6-10-2025) uitspraak gedaan dat geen overtreding kan worden aangetoond of verondersteld bij toepassing buiten een grote afstand van 500 (m) tot een N2000-gebied. De Raad van State heeft aangegeven dan bij 500 (m) nog sporen van Gbm zijn aangetroffen. Het Gerechtshof s' Hertogenbosch geeft aan dat op de teler een verhoogde zorgvuldigheidsnorm rust die in de omstandigheden van zijn geval meebrengt dat hij zich onthoudt van het gebruik van de beoogde gewasbeschermingsmiddelen in de nabijheid (250 meter) van de omwonenden. Daar tegenover staat dat onderzoeken van belanghebbenden aangeven dat dit ook het geval kan zijn op 3000 (m). Er is een juridisch risico verbonden aan het feit dat geen wetenschappelijk inzicht bestaat over verspreiding en er geen betrouwbare verspreidingsmodellen van Gbm zijn waardoor op basis van afstand op voorhand een significant negatief effect op N2000-gebieden kan worden uitgesloten. Hier is dus verder onderzoek noodzakelijk.

Uitspraak Raad van State en duiding Pels Rijcken

Op 2 april 2025 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak een uitspraak gedaan in een zaak waarin Milieudefensie aan het college van GS van Drenthe vroeg om handhavend op te treden tegen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door een lelieteler. Volgens de milieuorganisatie tasten die middelen het nabijgelegen Natura 2000-gebied aan en beschikt de teler niet over een natuurvergunning. De Afdeling Bestuursrechtspraak is van oordeel dat er voldoende aanwijzingen zijn dat er effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op het nabijgelegen Natura 2000-gebied kunnen zijn. Hoewel er nog veel onbekend is over de mogelijke effecten, kan aan die mogelijke effecten in het licht van het voorzorgsbeginsel niet voorbij worden gegaan. Op 16 mei 2025 heeft advocatenkantoor Pels Rijcken een juridische duiding van de uitspraak gegeven. Advocatenkantoor Pels Rijcken is van oordeel dat de uitspraak waarschijnlijk een bredere werking heeft en ook geldt voor andere percelen, voor andere Natura 2000-gebieden, en ook betrekking heeft op alle vormen van teelt waarbij bestrijdingsmiddelen worden toegepast, waarvan de stoffen zijn aangetroffen in Natura 2000-gebieden. Over voortzetting bestaand gebruik wordt ook in de juridische duiding ingegaan (zie 1.2).

Milieuorganisaties

Inmiddels is er een gesprek geweest met de milieuorganisaties. De milieuorganisaties willen dat provincies aan de gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen laten weten dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen die in Natura 2000-gebieden zijn aangetroffen niet langer is toegestaan zonder vergunning of voortoets waarmee significante gevolgen op die gebieden worden uitgesloten. De milieuorganisaties hebben een lijst met 108 stoffen die volgens hen

17 december 2025

Agendapunt 2c

zijn aangetroffen in Natura 2000-gebieden. Er is nog veel onbekend over de mogelijke effecten van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden en de verwachting is dat het niet eenvoudig zal zijn die schadelijke effecten uit te sluiten. Als provincies niet aan de sector laten weten dat het gebruik van aangetroffen gewasbeschermingsmiddelen niet is toegestaan zonder vergunning, zullen milieuorganisaties niet terughoudend zijn met het indienen van handhavingsverzoeken.

Ingediende handhavingsverzoeken Gbm (03-12-2025)

Momenteel zijn er in totaal 42 handhavingsverzoeken bij provincies ingediend. Deze verzoeken gaan over verschillende vormen van teelt (sierteelt, bollen en voedselgewassen) en de daarbij gebruikte Gbm en zien veelal op meerdere percelen. In het gezamenlijk handhavingskader is een gedetailleerd overzicht opgenomen welke aantallen bij welke provincies zijn ingediend en in welke fase van de rechtspraak zij zich bevinden.

Samenhang andere IPO-opgaven

De opdracht voor het opstellen van dit gezamenlijk handhavingskader is zowel gegeven vanuit de BAC-LG als de BAC-RenL. De BAC RenL zal worden geïnformeerd over dit voorstel. De reden hiervoor is dat het een handhavingskader betreft voor de Natura 2000-gebieden, waarin Landelijk Gebied de lead heeft en dit in afstemming is gedaan met alle VTH mensen bij de provincies. Aangezien het een gezamenlijke inzet betreft rond Gbm worden beide AAC's/BAC's meegenomen in de ontwikkelingen.

Consequenties

Zoals eerder aangegeven, is er nog veel onduidelijkheid over de mogelijke effecten en verspreiding van Gbm op Natura 2000-gebieden. Op dit moment loopt er in opdracht van LVVN een onderzoek door de WUR om hier meer inzicht in te krijgen. Op dit moment worden er juridische risico's ingeschat op de genoemde onderdelen van het voorstel 1 t/m 4. Het handhavingskader betreft derhalve een voorstel voor de korte termijn. Op basis van de te nemen handhavingsbesluiten zal jurisprudentie ontstaan waarbij wij verwachten meer richting te krijgen in de verder ontwikkeling van dit kader voor de langere termijn. Mede gelet op de nieuwe inzichten vanuit de WUR, landelijke ontwikkelingen en jurisprudentie is het de verwachting dat het handhavingskader voor de lange termijn in het 2de kwartaal van 2026 beschikbaar komt.

Op dit moment hebben de provincies Brabant, Limburg en Drenthe eigen beleid vastgesteld hoe om te gaan met de ingediende handhavingsverzoeken. Bij het opstellen van dit handhavingskader is afstemming geweest met alle provincies waarbij rekening is gehouden met dit eerder vastgesteld beleid. Na vaststelling dient dit handhavingskader als basis voor alle provincies om gezamenlijk op een gelijke manier handhavingsverzoeken af te doen.

Vervolgstappen

- AAC-RenL (17 december 2025) en BAC-RenL (22 januari 2026) zullen worden geïnformeerd
- Gezamenlijk handhavingskader Gbm zal na besluitvorming worden gedeeld met de provincies en steeds worden geactualiseerd op basis van de meest actuele inzichten.

Bijlagen

1. Gezamenlijk handhavingskader gewasbeschermingsmiddel N2000-gebieden

To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @pzh.nl; [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @pzh.nl
From: [redacted] 5.1.2e
Sent: Thur 12/11/2025 12:15:38 PM
Subject: FW: IPO AAC RenL concept handhavingskader gewasbeschermingsmiddelen N2000
Received: Thur 12/11/2025 12:15:38 PM
[IPO AAC 20251217 AAC R&L 3.2.5 1 Bijlage Gezamenlijk handhavingskader gewasbeschermingsmiddelen.pdf](#)

Hoi [redacted] 5.1.2e,

Graag aandacht voor deze mail met verzoek om advies. Het gaat om de natuurbeschermingswet, dus jullie terrein.

Groeten [redacted] 5.1.2e

Van: [redacted] 5.1.2e
Verzonden: maandag 8 december 2025 10:44
Aan: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>
CC: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: IPO AAC RenL concept handhavingskader gewasbeschermingsmiddelen N2000

Hoi [redacted] 5.1.2e,

Hierbij het concept handhavingskader gewasbeschermingsmiddelen wat bij de IPO AAC stukken zit. In de notitie lees ik dat er één handhavingsverzoek in Zuid-Holland is ingediend. Is dat [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e? Of loopt er nog een zaak.

Graag reactie op het concept handhavingskader. Kunnen wij instemmen? En/of hebben we nog aanvullingen. Bij snel lezen mis ik een verwijzing van de bestrijdingsmiddelenatlas. De meetpunten liggen vaak niet in N2000 gebieden, maar de atlas geeft op dit moment het beste beeld wat er is.

De AAC is op 17 december, betekent deadline op a.s. vrijdag voor aanleveren.

Het stuk komt neem ik aan ook in de AAC LG.

Nog een vraag weten jullie wie vanuit onze OD's nu op dit dossier zit?

Groeten [redacted] 5.1.2e

Van: [redacted] 5.1.2e
Verzonden: donderdag 4 december 2025 14:07
Aan: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>
CC: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: RE: Weigeren uitvoering uitspraak RvS - PZH-CC-2509 0010 gewasbeschermingsmiddelen

Hoi [redacted] 5.1.2e,

Bij de AAC stukken voor RenL van 17 december zit al het concept handhavingskader gewasbeschermingsmiddelen voor N2000 gebieden.

Wordt door milieu op mijn naam gezet, maar hoort denk ik eerder bij jullie.

De IDMS-link die ik krijg werkt niet, dus ik probeer het achterliggende stuk via een andere weg te krijgen.

Is dit stuk ook al bij de AAC LG geagendeerd dat jullie weten?

N2000 gebied, provincie doet zelf geen onderzoek naar aanwezigheid gewasbeschermingsmiddelen in N2000 gebieden. In de inleiding staat dat het een document is voor de korte termijn. Op langere termijn lijkt mij het zeer ongewenst als we niet zelf zouden monitoren. Milieumonitoring is een overheidstaak, dat kan je niet afschuiven op burgers. Het spoot ook volstrekt niet met hoe we dat bij lucht, water en bodem doen. Ook gezien de sterke achteruitgang van insectenpopulaties neem ik aan dat we ook vanuit natuur meer inzicht willen hebben.

Groeten [5.1.2e]

Van: [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>

Verzonden: donderdag 4 december 2025 12:26

Aan: [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>

CC: Zuidholland Contactcentrum <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Weigeren uitvoering uitspraak RvS - PZH-CC-2509 0010 gewasbeschermingsmiddelen

Dag allemaal,

Ik heb inmiddels gesproken met [5.1.2e] van de gemeente Hoeksche Waard. Heb haar in grote lijnen verteld hoe de communicatie tussen ons en [5.1.2e] eruit heeft gezien en wat ons standpunt is.

Groet, [5.1.2e]

Van: [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>

Verzonden: donderdag 4 december 2025 12:08

Aan: [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>

CC: Zuidholland Contactcentrum <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>

Onderwerp: Weigeren uitvoering uitspraak RvS - PZH-CC-2509 0010 gewasbeschermingsmiddelen

Beste mensen,

[5.1.2e] heeft inmiddels ook de gemeente benaderd, ik kreeg via collega [5.1.2e] de vraag of iemand met de gemeente contact kan opnemen hoe hierop te reageren. [5.1.2e] mag ik jou vragen om contact op te nemen met [5.1.2e] [5.1.2e] @gemeentehw.nl.

In de brief verwijst [5.1.2e] naar de correspondentie met de provincie en vraagt de gemeente om haar inwoners te informeren over de risico's van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Daarnaast zag ik bij toeval dat ook PS door [5.1.2e] is benaderd, haar brief komt in januari in de agendacommissie Ruimte en Milieu (NB dus volgens mij niet in de goede commissie) (https://pzh.notubiz.nl/document/16245847/1/Aanbiedingsmail+van+inwoner?connection_type=17&connection_id=12607341). <https://pzh.notubiz.nl/modules/1/Ingekomen%20stukken/1103613>

Inhoudelijk is de mail aan PS-copy past met in de aanhef graag uw aandacht voor dit onderwerp. Grote kans dat gezien de frequente discussie in PS over gewasbeschermingsmiddelen dit tot vragen zal leiden waarom GS niet handhaaft. NB in de commissie LG van 26 november heeft PvdD gevraagd om gewasbeschermingsmiddelen te agenderen, maar daar was geen meerderheid voor (zie bijlage).

We kunnen even afwachten wat er in PS met [5.1.2e] brief wordt gedaan, maar het lijkt mij wel handig om betrokken gedeputeerden te informeren. Aangezien het gaat om een handhavingsverzoek natuurbeschermingswet, of beter een poging tot, ligt dit denk ik bij Meindert/Arno. Daarnaast is het logisch om Arne te informeren vanuit zijn nieuwe rol op het dossier gewasbeschermingsmiddelen. Op 2 januari hebben we een verdiepende sessie met Arne over gewasbeschermingsmiddelen.

Ten slotte via de IPO-lijn wordt ingezet op een duidelijk kader hoe om te gaan met handhavingsverzoeken n.a.v. de uitspraak van de Raad van State. Dus die lijn kan t.z.t. ook richting PS worden gecommuniceerd.

Groeten [5.1.2e]

Van: [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>

Verzonden: woensdag 19 november 2025 20:24

Aan: Thomas van Daalhuizen <[5.1.2e]@pzh.nl>

CC: Zuidholland Contactcentrum <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Weigeren uitvoering uitspraak RvS - PZH-CC-2509 0010

Hoi Thomas,

Wat mij betreft kiezen we voor die tweede optie.

Inmiddels hebben we (meermaals) aangegeven hoe het zit. [5.1.2e] wil dat kennelijk niet horen, wil geen formeel handhavingsverzoek indienen en wil ook niet in gesprek. [5.2.1]

Groet,

[5.1.2e]

Juridisch adviseur natuur
Domein Water Klimaat
Natuur

-Wanneer u de provincie Zuid-Holland een e-mail stuurt, ontvangt u binnen 2 werkdagen een reactie en binnen twee weken een antwoord. Al uw informatie wordt vertrouwelijk behandeld. Persoons- of adresgegevens worden uitsluitend gebruikt waarvoor u ze heeft verstrekt. Uw e-mailbericht wordt op een goede en veilige manier gearchiveerd.
-Vragen kunt u stellen via het [contactformulier](#).

Van: Thomas van Daalhuizen <[5.1.2e]@pzh.nl>

Verzonden: woensdag 19 november 2025 20:19

Aan: [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>

CC: Zuidholland Contactcentrum <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@pzh.nl>; [5.1.2e]

<[5.1.2e]@pzh.nl>

Onderwerp: Re: Weigeren uitvoering uitspraak RvS - PZH-CC-2509 0010

Hi,

Is het mogelijk om een reactie op te stellen waarbij we opnieuw verwijzen naar het ontbreken van het handhavingsverzoek en eerder gedeelde informatie? Dan houden we het even bij de feiten. Hoe staan jullie daarin? Of adviseren jullie om een neutrale reactie te sturen en er verder niet meer op in te gaan?

Groet,

Thomas van Daalhuizen

Bestuursadviseur gedeputeerde drs. M. (Meindert) Stolk

Economie en Innovatie, Toezicht en Handhaving, Milieu, Cultuur en Erfgoed

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

5.1.2e

Krachtig Zuid-Holland

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Datum: woensdag, 19 november 2025 om 15:17

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

CC: Zuidholland Contactcentrum <5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e @pzh.nl

Onderwerp: RE: Weigeren uitvoering uitspraak RvS - PZH-CC-2509 0010

Hi,

Zie bijgaand. Dat is denk ik voor nu de belangrijkste correspondentie, incl. uitnodiging, inhoudelijk antwoord en de reactie van 5.1.2e.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e

Verzonden: woensdag 19 november 2025 15:08

Aan: Thomas van Daalhuizen <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e @pzh.nl>

CC: Zuidholland Contactcentrum <5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: RE: Weigeren uitvoering uitspraak RvS - PZH-CC-2509 0010

Nee, 5.1.2e wees het resoluut af destijds. Ik zoek de eerdere correspondentie er even bij en kom erop terug ☐*

Groet,

5.1.2e

Van: Thomas van Daalhuizen <5.1.2e @pzh.nl>

Verzonden: woensdag 19 november 2025 15:06

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

CC: Zuidholland Contactcentrum <5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: Re: Weigeren uitvoering uitspraak RvS - PZH-CC-2509 0010

5.1.2e

Dank voor de verheldering! Is 5.1.2e ingegaan op de uitnodiging? Anders zou ik die handreiking nogmaals doen.

Groet,

Thomas van Daalhuizen

465092, adviseur gedeputeerde drs. M. (Meindert) Stolk

0043

M [redacted] 5.1.2e
E [redacted] 5.1.2e @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

[redacted] 5.1.2e

Krachtig Zuid-Holland

Van: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>

Datum: woensdag, 19 november 2025 om 15:02

Aan: Thomas van Daalhuizen <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>, [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>, [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>

CC: Zuidholland Contactcentrum <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: RE: Weigeren uitvoering uitspraak RvS - PZH-CC-2509 0010

Hi [redacted] 5.1.2e,

Dank voor de snelle reactie!

In deze mailwisseling nog niet vermeld; [redacted] 5.1.2e is eerder via [redacted] 5.1.2e en [redacted] 5.1.2e voorzien van een inhoudelijke reactie en is een maand of drie geleden ook uitgenodigd voor een gesprek op het provinciehuis. De emotie zit [redacted] 5.1.2e per bericht steeds hoger zo lijkt in ieder geval, maar ik vraag me af wat we hier (nog) kunnen doen buiten wat we al eerder hebben gedaan.

Groet!

[redacted] 5.1.2e

Van: Thomas van Daalhuizen <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>

Verzonden: woensdag 19 november 2025 14:42

Aan: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>; [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>

CC: Zuidholland Contactcentrum <[redacted] 5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: Re: Weigeren uitvoering uitspraak RvS - PZH-CC-2509 0010

[redacted] 5.1.2e,

De emotie zit duidelijk heel erg hoog bij [redacted] 5.1.2e. Denk dat het daarom wel goed is om even te reageren op dit bericht. [redacted] 5.1.2e kunnen jullie meedenken wat voor reactie hier op zijn plaats is?

Groet,

Thomas van Daalhuizen

Bestuursadviseur gedeputeerde drs. M. (Meindert) Stolk

Economie en Innovatie, Toezicht en Handhaving, Milieu, Cultuur en Erfgoed

M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact

5.1.2e

Krachtig Zuid-Holland

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Datum: woensdag, 19 november 2025 om 12:13
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e
<5.1.2e @pzh.nl>, 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
CC: Zuidholland Contactcentrum <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: RE: Weigeren uitvoering uitspraak RvS - PZH-CC-2509 0010
5.1.2e

Dank! Ik stuur deze mail ook graag naar @Thomas van Daalhuizen, hij is de nieuwe bestuursadviseur van Meindert Stolk en kan dus meedenken of en welke reactie op dit bericht nodig is.
Groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
Verzonden: woensdag 19 november 2025 12:03
Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; Zuidholland Contactcentrum <5.1.2e @pzh.nl>
Onderwerp: FW: Weigeren uitvoering uitspraak RvS - PZH-CC-2509 0010

Hi collega's,

Een nieuw bericht vanuit 5.1.2e m.b.t. landbouwgif in de Hoeksche Waard, lijkt me een herhaling van het laatste bericht van 10 november. Voor jullie ter info. Mocht er verdere actie vanuit het contactcentrum gewenst zijn dan vernemen we dat graag.

Groet,

5.1.2e

Contactcentrum

Van: 5.1.2e <5.1.2e @hotmail.nl>
Verzonden: woensdag 19 november 2025 04:56
Aan: 5.1.2e @pzh.nl
Onderwerp: Weigeren uitvoering uitspraak RvS

5.1.2e

5.1.2e 19 november 2025

Aan:
Geachte leden Gedeputeerde Staten Provincie Zuid Holland (Per e-mail: zuidholland@pzh.nl)

Hierbij wordt uw aandacht gevraagd voor onderstaand schrijven.

De provincie Zuid Holland weigert gevolg te geven aan een uitspraak van de RvS m.b.t. tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen

Dit schrijven zal gedeeld worden met o.a. de provincie ZH, Burgemeester wethouders gemeente HW,

gemeenteraadsleden gemeente HW, maatschappelijke organisaties, de landelijke pers en anderen.

Het betreft de uitspraak van de RvS m.b.t. het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, in gewoon Nederlands herbiciden.

(Het woord "gewasbeschermingsmiddelen" wordt vooral gebruikt in de agrarische sector aangezien dat beter klinkt dan het woord herbiciden. Echter gewasbeschermingsmiddelen blijven gewoon herbiciden en zijn gewoon vergif.)

Eerder is er al via internet een verzoek tot handhaving ingediend bij de provincie ZH. Een Handhavingsverzoek via internet is echter niet rechtsgeldig. Een Handhavingsverzoek dient formeel schriftelijk te worden ingediend.

De provincie ZH heeft naar aanleiding van de melding via internet reeds duidelijk gemaakt dat de provincie ZH in geval van een formeel Handhavingsverzoek niet zal handhaven en daar, via Email, een schriftelijke, uitleg, verklaring voor gegeven. De verklaring waarom er niet gehandhaafd zal worden in geval van een officieel formeel Handhavingsverzoek wordt in onderstaand schrijven nader besproken.

De provincie ZH heeft het volgende geschreven:

Quote:

01

Bedankt voor uw bericht. De uitspraak van de Raad van State van 2 april 2025 gaat in op een specifieke situatie in Drenthe, waarbij uit onderzoek was gebleken dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen mogelijk een effect zou kunnen hebben op specifieke habitattypen en andere doelstellingen in het Natura 2000-gebied "Het Holtingerveld". De provincie was er volgens de Raad van State onvoldoende in geslaagd om te onderbouwen dat negatieve effecten uitgesloten kunnen worden.

Einde Quote

De provincie ZH wordt erop gewezen dat het in de uitspraak van de RvS inderdaad gaat over een uitspraak over Het Holtingerveld. Tot zover heeft de provincie ZH gelijk.

De provincie ZH rept echter met geen woord over het feit dat de RvS in dezelfde uitspraak tevens heeft geoordeeld dat het gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen alleen is toegestaan in de nabijheid van Natura-2000 gebied als de gebruiker van bestrijdingsmiddelen beschikt over een natuurvergunning.

Dezelfde uitspraak van de RvS goed interpreterend, lezend, maakt het glashelder, duidelijk dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen niet alleen niet is toegestaan in directe omgeving van het Holtingerveld maar ook niet is toegestaan in de directe omgeving van alle Natura-2000 gebieden in heel Nederland.

De RvS heeft benadrukt dat de uitspraak over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen niet uitsluitend betrekking heeft op het Holtingerveld, maar dat de uitspraak over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de buurt van Natura-2000 gebieden relevant is voor alle Natura-2000 gebieden in Nederland. Diverse publicaties bevestigen deze conclusie met overweldigende meerderheid. Het is niets voor niets dat de LTO na de uitspraak van de RvS min of meer in paniek kenbaar maakte dat de uitspraak van de RvS nagenoeg onuitvoerbaar is.

Het ontkennen van het gegeven, het feit dat de uitspraak van de RvS betrekking heeft op alle Natura-2000 gebieden in Nederland door de Provincie ZH kan alleen maar worden opgevat als bewust kwaadaardig, het bewust verzwijgen van cruciale informatie.

(Een natuurvergunning kan uitsluitend afgegeven worden als de gebruiker van bestrijdingsmiddelen kan aantonen dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen geen negatief effect heeft op de in de nabijheid gelegen Natura-2000 gebieden.)

Quote

02

De situatie in de Hoeksche Waard die u beschrijft, is anders. Op dit moment zijn er bij ons geen aanwijzingen bekend dat de Natura 2000-doelstellingen in het gebied "Haringvliet" of andere Natura 2000-gebieden in de omgeving onder druk staan als gevolg van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Overigens is een beperkt gebruik van chemische onkruidbestrijding binnen de Natura 2000-grenzen toegestaan in het Natura 2000-gebied Haringvliet, zie pag. 55 en 56 van het Natura 2000-beheerplan voor de Deltawateren:

<https://www.rwsnatura2000.nl/PageByID.aspx?sectionID=279124&contentPageID=3062903>.

Einde quote

Dat de situatie in de HW "anders" is, zoals de provincie ZH stelt doet na de uitspraak van de RvS helemaal niet meer ter zake. De RvS heeft geoordeeld dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de nabijheid van een natura-2000 gebied alleen is toegestaan als de gebruiker de beschikking heeft over een natuur vergunning.

De provincie ZH verwijst verder naar pag.55 en 56 van het Natura 2000-beheerplan.

Wat er in het Natura-2000 beheerplan m.b.t. het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen staat omschreven doet na

465092 bod van de RvS op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de nabijheid van natura-2000 gebieden 00043

nu weer na uitspraak van de RvS helemaal niet meer ter zake. Dat een beperkt gebruik van chemische onkruidbestrijding binnen de Natura 2000-grenzen in het Natura 2000-gebied Haringvliet is toegestaan is door de uitspraak van de RvS gewoon achterhaald.

Er kan alleen maar geconstateerd worden dat de provincie ZH met alle mogelijke middelen de uitspraak van de RvS naast zich neer probeert te leggen. (dat zou een particulier eens moeten proberen). De provincie ZH denkt kennelijk boven de wet te staan.

Quote

03

Een verzoeker om handhaving dient tevens een rechtstreeks belang te hebben bij handhaving. Het verzoek is om bij de aanvraag duidelijk aan te geven welk rechtstreeks belang verzoeker heeft bij het verzoek.

Einde quote

Bovenstaande is correct. Verzoeker om handhaving dient volgens de wet inderdaad een rechtstreeks belang te hebben bij handhaving. (Het is wel cynisch dat de provincie ZH zich nu wel direct beroept op de wet maar zich niet wil schikken naar de uitspraak van de RvS. Dat wordt in gewone taal selectief winkelen genoemd.)

De RvS heeft 16 april 2025 tijdens de zitting aangespannen door milieudefensie bevestigd dat bij gebruik van bestrijdingsmiddelen het niet uit te sluiten is dat het negatieve effecten kan hebben op de in de nabijheid gelegen Natura-2000 gebieden.

De uitspraak van de RvS 16 april 2025 dat bij gebruik van bestrijdingsmiddelen het niet uit te sluiten is dat het negatieve effecten kan hebben op de in de nabijheid gelegen Natura-2000 gebieden impliceert indirect dat ook niet kan worden uitgesloten dat bij het gebruik van bestrijdingsmiddelen op een akker welke grenst aan een huis, tuin gelegen in de nabijheid van een Natura-2000 gebied, dat, dat gebruik van bestrijdingsmiddelen negatieve effecten kan hebben op dat huis, tuin, c.q. personen welke in dat huis, tuin verblijven. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen kan dus ook negatieve effecten hebben op een huis, tuin c.q. personen direct grenzend aan die akker, eventueel, in de nabijheid van een Natura-2000 gebied.

Dat maakt verzoeker om handhaving woonachtig grenzend aan een akker waarop gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, rechtstreeks, belanghebbende.

De RvS heeft met de uitspraak 16 april 2025 tijdens de zitting aangespannen door milieudefensie, in feite personen van een huis grenzend aan een akker, eventueel, in de nabijheid van een Natura-2000 gebied waarop gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt indirect als belanghebbenden gedefinieerd.

Een Handhavingsverzoek is niet bedoeld om agrariërs dwars te zitten bij het uitoefenen van het bedrijf. Met het indienen van een Handhavingsverzoek wordt een poging ondernomen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de HW en geheel Nederland terug te dringen, meer specifiek het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de buurt van huizen etc.

In de HW bevinden zich vele agrarische bedrijven in de nabijheid van Natura-2000 gebieden met huizen grenzend aan een akker waar tot op heden door de provincie ZH niet handhavend wordt opgetreden. De provincie ZH steekt in feite een grote middelvinger op naar de RvS en de inwoners van de HW.

Het is praktisch voor de volle honderd procent wetenschappelijk aangetoond dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen het risico op Als, Kanker en Parkinson op zijn zachtst gezegd verhoogt. Over de oorzaak van Parkinson is ook de laatste tijd in de media zeer veel gepubliceerd waarbij elke keer opnieuw het gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen als een van de hoofdoorzaken wordt aangewezen. Het aantal Parkinson gevallen in de HW is op zijn zachtst gezegd bizar hoog. In Het buurtschap Nieuwendijk, Zuid Beijerland, 350 inwoners praktisch geheel omgeven door agrarische bedrijven zijn 4 gevallen van Parkinson bekend. Daar willen de provincie ZH en de gemeente HW natuurlijk niets van weten niets van horen.

Voorals CDA gedeputeerden, afgevaardigden, bestuurders hebben zich als termieten ingevreten in alle bestuurlijke lagen in Nederland en verdedigen te vuur en te zwaard de belangen van de agrarische sector ook in de provincie ZH, ook in de HW. De inwoners van de HW kunnen van de provincie ZH en de gemeente HW letterlijk de Kanker, Als en Parkinson krijgen.

Het oppervlaktewater van de HW is het op een na meest vervuilde van Nederland. Er zijn wetenschappelijke rapporten welke ondubbelzinnig aantonen dat in gebieden waar het oppervlaktewater zeer sterk verontreinigd is met bestrijdingsmiddelen significant meer Parkinson gevallen worden geconstateerd dan in gebieden waar het oppervlaktewater weinig dan wel niet verontreinigd is met bestrijdingsmiddelen. De provincie ZH en de gemeente HW wordt aangeraden de kaart van de glyfosaat hotspots in de HW nog eens nader te bestuderen.

Niet zo lang geleden is in een landelijk krant onderstaand schrijven gepubliceerd:

“De Raad van State vindt de bewijzen voor de gevaren van pesticiden zo duidelijk, dat zij begin april heeft geoordeeld dat Natura 2000-gebieden onder het voorzorgsprincipe vallen. Dat wil zeggen dat uit voorzorg moet worden aangenomen dat een natuurvergunning nodig is, ook al is niet aangetoond dat pesticiden schade veroorzaken. Het is duidelijk dat er effecten kunnen zijn, stelt de Raad in haar vonnis, en de overheid moet de natuur daarvoor beschermen.”

M.a.w. de provincie dient te handhaven!

Welke actie onderneemt de provincie ZH na de ondubbelzinnige uitspraak van de RvS? Gaat de provincie ZH uitvoering geven aan de uitspraak van de RvS? Gaat de provincie ZH voortvarend de wet naleven en gaat handhaven? Nee, de provincie ZH steekt een grote middelvinger op naar de RvS en laat de agrariërs, de boeren in de HW gewoon doorgaan met het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de directe omgeving van Natura-2000 gebieden. Ergo, de provincie ZH gaat met volledige medewerking van de gemeente HW agrariërs, boeren enkele miljoenen euro's subsidie geven voor het bouwen van wasplaatsen voor landbouwvoertuigen welke gebruikt worden voor het spuiten van gewasbeschermingsmiddelen. (de boeren in de HW zijn praktisch allemaal miljonair.) Binnenkort zal een WOO verzoek worden ingediend bij de provincie ZH om alle gegevens over deze subsidie boven tafel te krijgen. (bij de gemeente HW is al een verzoek tot openheid ingediend m.b.t. tot deze subsidie) Het credo van de provincie ZH en de gemeente HW is in dit geval nl, niet de vervuiler betaalt, maar doch de vervuiler krijgt subsidie.

Er is al lang commotie over PFAS vervuiling in de provincie ZH en de gemeente HW wegens de mogelijke schadelijkheid voor de gezondheid van de inwoners in de provincie ZH en de gemeente HW. Over de schadelijke effecten voor de gezondheid door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen wordt praktisch niet gesproken. (de agrarische geldelijke belangen gaan voor. (Nietwaar provincie ZH en gemeente HW?))

De gemeente HW is voornemens een groot aantal woningen te bouwen in de Leenheerenpolder. De Leenheerenpolder is aan praktisch alle kanten omringd , omgeven door agrarische bedrijven, akkers waarop veelvuldig gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt. Gaat de provincie ZH toekomstige bewoners wijzen op de gevaren m.b.t. de gezondheid? Nee, natuurlijk niet. Gaat de gemeente HW toekomstige bewoners informeren over eventuele gezondheid aspecten? Nee, natuurlijk niet. De gemeente HW gaat ronkende folders maken over hoe goed en mooi wonen in de HW wel niet is. Gaat de provincie ZH het de gemeente HW toestaan om woningen te bouwen in de Leenheerenpolder? Ja, natuurlijk. Geld stinkt immers niet en de gezondheid van de toekomstige bewoners van de Leenheerenpolder doen niet ter zake die kunnen van de provincie ZH en de gemeente HW letterlijk het Als, Kanker en Parkinson krijgen.

Het wordt tijd dat de inwoners van de HW en toekomstige inwoners van de HW volledig voorgelicht, ingelicht worden over de risico's voor hun gezondheid m.b.t het wonen in de HW.

Verwacht wordt dat de provincie ZH het verzoek om Handhaving weer gewoon naast zich neer zal leggen. De verwachting is dat uiteindelijk de rechter verzocht zal moeten worden de provincie ZH tot de orde te roepen en de provincie ZH op te dragen alsnog uitvoering te geven aan de uitspraak van de RvS.

Er is in Nederland geen enkele rechter welke de uitspraak van de RvS naast zich neer zal willen en kunnen leggen.

Echter de provincie ZH trek zich, om het hard te zeggen geen donder aan, van de uitspraak van de RvS.

De provincie ZH zegt keihard tegen de inwoners van de provincie ZH: Krijg allemaal de Kanker, Als en Parkinson maar!!

Gezamenlijk handhavingskader gewasbeschermingsmiddelen

Voor de behandeling HH-verzoeken op N2000-gebieden

Gezamenlijk handhavingskader gewasbeschermingsmiddelen

Voor de behandeling HH-verzoeken op N2000-gebieden

Verantwoording

Datum	Versie	
6-11-2025	Concept 1	Provinciale werkgroep gbm
10-11-2025	Concept 2	Provinciale werkgroep gbm
13-11-2025	Concept 3	Aanpassingen 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e
23-11-2025	Concept 4	Na bespreking WG GBM 20-11-2025
26-11-2025	Concept 5	Na bespreking WG GBM 25-11-2025

Inleiding

De BAC-LG (9-10-2025) en de BAC RenL (20-11-2025) hebben opdracht gegeven om in IPO-verband een gemeenschappelijk handhavingskader voor de korte en lange termijn op te stellen voor het behandelen van handhavingsverzoeken op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (Gbm). Dit naar aanleiding van de recente [uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 2 april 2025](#) en het gegeven dat bij meerdere provincies reeds diverse handhavingsverzoeken zijn ingediend en dat hiervoor nog geen handhavingskader voor beschikbaar is. Deze notitie geeft invulling aan een handhavingskader (korte termijn) voor de behandeling van handhavingsverzoeken gericht op het gebruik van Gbm in relatie tot natuurwetgeving.

Voorstel gemeenschappelijk handhavingskader

De kern van het handhavingskader voorziet in een gemeenschappelijke aanpak op handhavingsverzoeken. Voor deze aanpak is een stappenplan opgesteld. Binnen dit stappenplan zijn een aantal onderdelen te onderscheiden waarvoor een gemeenschappelijk kader wordt voorgesteld voor de behandeling van handhavingsverzoeken.

Onderwerp	Voorstel
Behandelingstermijn	Een gemotiveerde behandeltermijn: 8 weken, 3 maanden of 6 maanden met mogelijk verlenging afhankelijk van de complexiteit en het aantal indiende verzoeken i.r.t. beschikbare capaciteit.
Teelten en Gbm	Alle teelten en Gbm gekoppeld aan het betreffende verzoek
Metten en onderzoek HH-verzoeker	Is er sprake van in de Afdelingsuitspraak beschreven voldoende aanwijzingen dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kan leiden tot negatieve effecten op enig N2000-gebied dan wordt het HH-verzoek verder in behandeling genomen. Bij afwijzing wordt de verzoeker in de gelegenheid gesteld om het verzoek aan te vullen.
Metten en onderzoek bevoegd gezag	Onderzoek naar de juistheid van het handhavingsverzoek. Dit gebeurt zowel fysiek als administratief m.b.t. het gebruik op de genoemde percelen van Gbm. Provincie kan ook zelf een onderzoek doen naar de aanwezigheid van Gbm in het Natura 2000-gebieden naar de aanwezigheid hiervan.
Voortzetting bestaand gebruik	Alleen onder voorwaarden wordt bestaand gebruik meegewogen.
Afstand tot N2000-gebied	HH-verzoeken voor toepassing van Gbm op een afstand van een N2000-gebied van minder dan 500m worden met prioriteit in behandeling genomen.

Besluitvorming	<p>Bij vermoedelijke overtreding wordt een interventie overeenkomstig de LHSO ingezet (=waarschuwen / later evt. LOD).</p> <p>In zijn algemeenheid leidt dit het inzetten van een waarschuwing waarin de overtreder een redelijke termijn (tussen een half en één jaar) wordt gegeven om middels een voortoets aan te tonen dat er geen sprake is van een overtreding dan wel om de overtreding te beëindigen. De termijn is hierbij mede afhankelijk van de tijd die een adviesbureau nodig heeft voor de voortoets.</p> <p>Bij een definitief besluit zal de evenredigheid worden meegewogen.</p> <p>Handhavingskader ook gebruiken voor een verzoek tot individuele passende maatregelen</p>
----------------	---

Juridische context

Raad van State

Op 2 april 2025 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak een uitspraak gedaan in een zaak waarin Milieudefensie aan het college van GS van Drenthe vroeg om handhavend op te treden tegen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door een lelieteler. Volgens de milieuorganisatie tasten die middelen het nabijgelegen Natura 2000-gebied aan en beschikt de teler niet over een natuurvergunning. De Afdeling is van oordeel dat er voldoende aanwijzingen zijn dat er effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op het nabijgelegen Natura 2000-gebied kunnen zijn. Hoewel er nog veel onbekend is over de mogelijke effecten, kan aan die mogelijke effecten in het licht van het voorzorgsbeginsel niet voorbij worden gegaan.

Door voornoemde uitspraak is in de praktijk sprake van een koerswijziging met betrekking tot de vaststelling van een overtreding van de natuurvergunningsplicht bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Immers, tot de uitspraak werd ervan uitgegaan dat sprake was van een natuurvergunningsplicht indien eenduidig kon worden vastgesteld dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in het concrete geval mogelijk een significant negatief effect heeft op een Natura 2000-gebied. In de praktijk kon vrijwel onmogelijk worden vastgesteld dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door een specifieke (professionele) gebruiker leidde tot een mogelijk significant negatief effect op een Natura 2000-gebied. Hierdoor werd zelden vastgesteld dat sprake was van een natuurvergunningsplicht en bij het ontbreken van een dergelijke vergunning, van een overtreding van de Omgevingswet. Er bestond derhalve geen aanleiding om in dat verband om tegen een specifieke (professionele)

gebruiker van gewasbeschermingsmiddelen handhavend op te treden. De uitspraak van 2 april jl. leidt in dit opzicht tot een serieuze wijziging van het voorgaande, nu reeds een overtreding van de natuurvergunningplicht kan worden geconstateerd, zodra er voldoende aanwijzingen zijn voor een negatief effect van het gebruik op een Natura 2000-gebied en door/namens de (professionele) gebruiker niet via een zogenoemde voortoets aannemelijk is gemaakt dat een significant negatief effect op een Natura 2000-gebied op voorhand is uitgesloten.

Conclusie

De Afdeling is in de zaak die tot de uitspraak van 2 april 2025 heeft geleid van oordeel dat er voldoende aanwijzingen zijn dat er negatieve effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op het nabijgelegen Natura 2000-gebied kunnen zijn. Om dit eventueel uit te sluiten is een passende beoordeling of voortoets nodig, waaruit blijkt dat significante negatieve effecten (op voorhand) kunnen worden uitgesloten. Wanneer dit niet mogelijk is, dient er een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit van de Omgevingswet te worden aangevraagd, inclusief de daarbij behorende passende beoordeling. Op dit moment ontbreekt echter het wetenschappelijk kader om een dergelijke voortoets of passende beoordeling op te stellen. De uitspraak zal waarschijnlijk een bredere werking hebben dan alleen lelieteelt en de 5 aangetroffen stoffen. Het kan over iedere teelt gaan i.r.t gebruikte gbm. Daarbij komt dat er nog veel onduidelijk is over de wijze van verspreiding en afstanden waarbij mogelijke significante effecten uit te sluiten zijn en dus geen natuurvergunningplicht geldt. Dit betekent dat in beginsel alle HH-verzoeken die betrekking hebben op het gebruik van gbm en voldoende aanknopingspunten voor een vermeende overtreding bevatten in behandeling moeten worden genomen omdat significante negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden niet op voorhand uitgesloten kunnen worden. Het voorliggende beleid voorziet niet alleen in het scheppen van helderheid over de inhoud van de stappen die horen bij de behandeling van een handhavingsverzoek maar laat ook de beweging zien die past bij de problematiek. Op deze wijze wordt uitvoering gegeven aan het voorzorgbeginsel. Dit doet ook recht aan de complexiteit van de materie, het karakter van de wetgeving en risico's voor natuur. Dit wordt mede veroorzaakt door een gebrek aan kennis over de gevolgen van het gebruik van gbm in Natura 2000-gebieden.

Ingediende handhavingsverzoeken Gbm (25-11-2025)

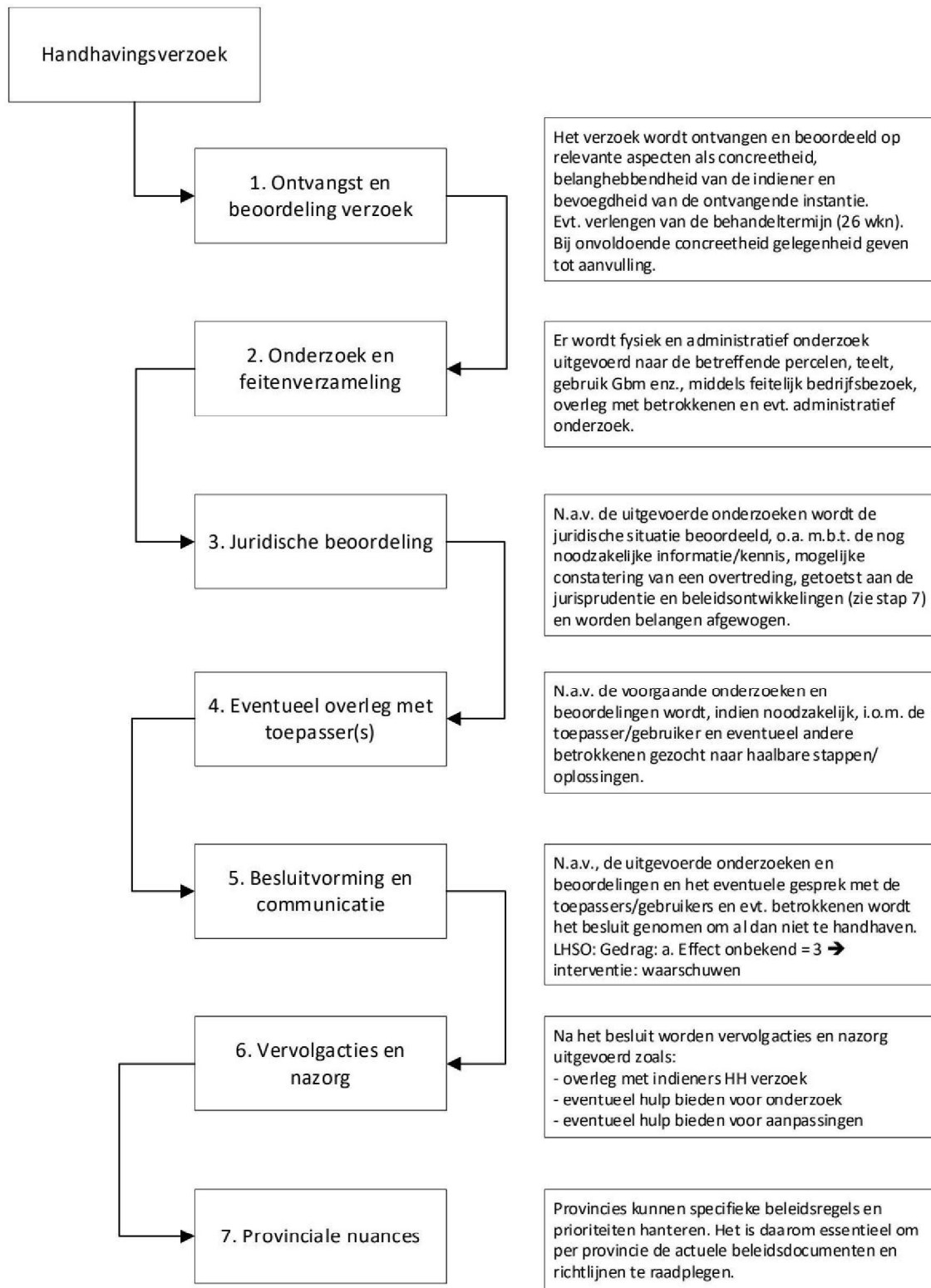
Momenteel zijn er in totaal 39 handhavingsverzoeken bij provincies ingediend. Deze verzoeken gaan over verschillende vormen van teelt (sierteelt, bollen en voedselgewassen) en de daarbij gebruikte Gbm en zien veelal op meerdere percelen.

		In behandeling	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep
Drenthe	11	8	1	0	2
Flevoland	0	0	0	0	0
Friesland	3	1	0	1	1
Gelderland	8	7	1	0	0
Groningen	0	0	0	0	0
Limburg	5	4	0	1	0
Noord-Brabant	6	5	0	0	1
Noord-Holland	4	4	0	0	0
Overijssel	3	2	0	0	1
Utrecht	0	0	0	0	0
Zeeland	1	1	0	0	0
Zuid-Holland	1	0	0	0	1
SubTotaal	42	32	2	2	6

In de verder uitwerking van deze notitie wordt u inhoudelijk meegenomen met het stappenplan handhavingsverzoeken Gbm en de inhoudelijke overwegingen om tot het voorstel te komen.

Uitwerking voorstel gemeenschappelijk kader

Bij deze notitie gaan we uit van de volgende stappen:

Uit het overzicht van het huidige beleid van de provincies op het gebied van de behandeling van HH-verzoeken rond gewasbeschermingsmiddelen komt de volgende lijn:

Gehanteerde behandeltermijnen

Stap 1 betreft de ontvangst en beoordeling van het HH-verzoek. De reguliere behandeltermijn op basis van art. 4:13 lid 2 Awb is acht weken. Enkele provincies hebben aangegeven dat ze vanwege de complexiteit en vaak ook omvang van het verzoek een termijn aanhouden van 26 weken.

Voorstel 1:

- Een behandeltermijn van 8 weken als bij de eerste beoordeling van het verzoek blijkt dat deze niet ontvankelijk is vanwege:
  - Onvoldoende concreetheid (wel mogelijkheid geven tot aanvulling)
  - Niet voldoen aan andere formele vereisten (in veel gevallen wel mogelijkheid geven tot aanvulling)
  - Geen sprake van belanghebbende verzoeker.
- Een behandeltermijn van 3 of 6 maanden wordt gehanteerd als daartoe naar het onderbouwde oordeel van het bevoegd gezag aanleiding bestaat (bijv. het verzoek is complex of vraagt uitgebreid onderzoek). Dit behoeft wel een motivering. Hierbij kan worden gedacht aan:
  - HH-verzoek over meerdere verschillende percelen, waardoor veel onderzoek noodzakelijk is;
  - HH-verzoek met weinig (maar wel voldoende) concrete informatie;
  - Veel HH-verzoeken gedurende een korte tijd (prioriteiten stellen).
- In andere gevallen wordt de reguliere behandeltermijn van 8 weken gehanteerd.
- Als er sprake is van veel HH-verzoeken en beperkte uitvoeringscapaciteit bij de provincie / omgevingsdienst(en), dan worden prioriteiten gesteld overeenkomstig de bijlage 1.

Welke teelten en Gbm

In stap 1 wordt beoordeeld in hoeverre een HH-verzoek in behandeling wordt genomen en er dus onderzoek en feitenverzameling plaats gaat vinden (stap 2).

Bij provincies zijn verschillende HH-verzoeken ingediend. In Drenthe ging het om lelieteelt met 5 betrokken Gbm. Meerdere verzoeken bij alle provincies betreffende andere teelten en andere Gbm. Er lijkt geen grond om een HH-verzoek af te wijzen als er sprake is van andere teelten dan lelieteelt of van andere Gbm dan de vijf stoffen die zijn genoemd in de uitspraak van de Afdeling van 2 april 2025.

Voorstel 2:

- Als een ontvankelijk HH-verzoek wordt ingediend betreffende mogelijke negatieve effecten op een N2000-gebied door toepassing van Gbm wordt deze in behandeling genomen (stap 2).

Aanleveren concrete informatie door HH-verzoeker

Een handhavingsverzoek moet voldoende concreet zijn. Dit betekent dat bijvoorbeeld duidelijk moet zijn welk perceel/percelen het betreft en/of welk bedrijf/welke teler het betreft, welk gewas of met welke Gbm en welke hoeveelheden wordt of is gespoten.

Een bevoegd gezag is alleen bevoegd om handhavend op te treden als het kan vaststellen dat gedragingen plaatsvinden die in strijd zijn met een wettelijk voorschrift of een voorschrift uit de omgevingsvergunning, ofwel dat sprake is van een overtreding of dat er een noodzaak is tot het treffen van passende maatregelen.

Enkele provincies stellen als voorwaarde in stap 1/2 voor het behandelen van een HH-verzoek dat er voldoende aanwijzingen voor negatieve effecten op Natura 2000-gebieden moeten zijn. Dat kan blijken uit onderzoek in N2000-gebieden waarbij Gbm zijn aangetroffen. Als een aanwijzing ontbreekt kan de provincie besluiten het HH-verzoek niet in behandeling te nemen. Dit kan bijvoorbeeld blijken uit het ontbreken van enig onderzoek naar de aanwezigheid van werkzame stoffen in N2000-gebieden of als bij voorbaat vaststaat dat genoemde stoffen niet worden/zijn gebruikt door de teler waarbij om handhaving wordt verzocht. De natuurorganisaties hebben een lijst met Gbm of werkzame stoffen die in onderzoeken in N2000-gebieden zijn aangetroffen. Het is aan de provincie zelf om te bepalen of zij deze lijst als uitgangspunt wil hanteren.

Uit de uitspraak van de Rechtbank Limburg van 6 oktober 2025 (Rechtbank Limburg, 06-10-2025, ECLI:NL:RBLIM:2025:9593, ROE 23/3672) volgt dat sprake dient te zijn van een concreet onderzoek naar de effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door specifieke telers, in relatie tot enig Natura 2000-gebied.

Bij verzoeken tot handhaving met betrekking tot het vermeend illegaal gebruik van gbm (waarbij dus vooralsnog niet is aangetoond dat sprake is van ‘voldoende aanwijzingen’) zal de verzoeker om handhaving in de gelegenheid worden gesteld om in dat verband binnen een redelijke termijn aanvullende gegevens (artikel 4.5 Awb) in de vorm van een deugdelijk ecologisch onderzoek naar de aanwezigheid van (werkzame stoffen uit) gewasbeschermingsmiddelen in het/de in het handhavingsverzoek betrokken Natura 2000-gebied(en) te verstrekken op grond waarvan de verzoeker om handhaving meent dat alsnog sprake is van ‘voldoende aanwijzingen. Deze handelwijze zal formeel leiden tot het opschorten van de wettelijke beslistermijn van het handhavingsverzoek totdat de verzochte aanvullende gegevens zijn aangeleverd of de termijn die daartoe is gesteld ongebruikt is verstreken. Indien de aanvullende gegevens niet worden aangeleverd, kan worden besloten het handhavingsverzoek niet in behandeling te nemen. Indien de aanvullende gegevens wél worden aangeleverd, zullen deze intern worden beoordeeld.

Voorstel 3:

- Een HH-verzoek wordt in stap 2 verder in behandeling genomen als uit eerste onderzoek blijkt dat er bij het HH-verzoek voldoende aanwijzingen zijn aangeleverd van de toepassing van Gbm met een mogelijk negatief effect op een N2000-gebied.
- De indiener van het HH-verzoek wordt bij een voorgenomen afwijzing van het verzoek in de gelegenheid gesteld om het verzoek aan te vullen met een

deugdelijk onderzoek naar de aanwezigheid van (werkzame stoffen uit) Gbm in het betrokken N2000-gebied.

Metten / onderzoek door provincie

In stap 2 (Onderzoek en feitenverzameling) wordt door iedere provincie onderzoek gedaan. Dit betekent dat de provincie onderzoek verricht naar de juistheid van het HH-verzoek. Daarvoor wordt zowel fysiek als administratief onderzoek gedaan naar het gebruik van het genoemde perceel / de genoemde percelen en het gebruik van Gbm. Dit houdt o.a. in dat gesproken wordt met de gebruiker (en evt. eigenaar) van het betreffende perceel of de betreffende percelen. Onderdeel van stap 2 kan zijn dat de provincie zelf onderzoek doet of laat doen in de N2000-gebieden op de aanwezigheid van betreffende Gbm. Dit kan bijv. aan de orde zijn als wordt getwijfeld aan de aanwezigheid van Gbm. Zo'n onderzoek moet dan natuurlijk wel op de juiste wijze zijn uitgevoerd en representatief zijn.

Als er uit onderzoek blijkt dat er geen Gbm worden aangetroffen kan er geen overtreding worden aangetoond en moet het HH-verzoek dus worden afgewezen. Hier is dus geen sprake van een voortoets maar van het al dan niet constateren van een vermoedelijke overtreding!

Tijdens een fysieke controle kan blijken dat er op moment van controle geen sprake (meer) is van een teelt van gewassen op het betreffende perceel en/of dat gebruik van Gbm door de gebruiker wordt ontkend. In dat geval kan verder onderzoek noodzakelijk zijn zoals:

- Horen van bijvoorbeeld de gebruiker, loonspuiters, omwonenden.
- Aanvullend administratief onderzoek bij de gebruiker en/of loonspuiters.
- Uitvoeren van een bodemonderzoek / vegetatiemonsters om aanwezigheid van Gbm te onderzoeken.

Het is hierbij niet noodzakelijk om “op heterdaad” een overtreding te constateren. Een overtreding moet aannemelijk worden gemaakt. Dat kan zowel feitelijk (zien dat er een Gbm wordt gebruikt) als aannemelijk worden gemaakt a.d.h.v. verklaringen, administratieve gegevens en onderzoek van bodem/vegetatie, enz.

Een uiteindelijke sanctie zoals een last onder dwangsom kan worden opgelegd om herhaling te voorkomen en niet uitsluitend om een lopende overtreding te beëindigen.

Hierbij is het volgende relevant. Professioneel gebruik van Gbm vereist op grond van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden registratie van het gebruik. Nu kan het nog op papier worden geregistreerd. Dit register moet o.a. de naam van het middel, de toepassingsdatum en -dosis, het gewas, locatie of perceelreferentie en de oppervlakte bevatten. De registers moeten ten minste vijf jaar bewaard worden. Op grond van art. 5:17 Awb kan een toezichthouder inzage vorderen van deze zakelijke gegevens en bescheiden.

Voorstel 4:

- Stap 2 wordt uitgevoerd overeenkomstig de beschrijving.
- Onderdeel van stap 2 kan het onderzoeken van mogelijke aanwezigheid van Gbm in relevante N2000 gebied zijn.

Voortgezet bestaand gebruik

Door enkele provincies wordt de mogelijkheid van bestaand gebruik van percelen voor teelten waarbij toepassing van Gbm is toegestaan meegewogen bij de beoordeling van een HH-verzoek (stap 3). Dit kan blijken uit een beoordeling van vigerende beheerplannen, omgevingsplannen en historische bestemmingsplannen. Hierover bestaat nog geen specifieke jurisprudentie. De juridische kansen om een beroep op voortgezet bestaand gebruik te accepteren zijn nog onduidelijk vanwege wisselend gebruik van percelen (weiland, akkerbouw, tuinbouw), sterk wisselende teelten met bijbehorende Gbm t.g.v. gewasrotatie, wisselende en nieuwe Gbm of andere draagstoffen in de Gbm. Hierbij speelt met name [de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van 18 december 2024](#) over intern salderen een rol. Zie hiervoor ook de toelichting op het advies van Pels Rijcken.

Redenen voor voortgezet bestaand gebruik kunnen wellicht worden gevonden in bijvoorbeeld:

- het gebruik van percelen voor bloembollenteelt die al tientallen jaren plaatsvindt op dezelfde percelen;
- het wisselende gebruik van percelen voor granen, aardappelen en het weiden van vee die al tientallen jaren plaatsvindt. In bestemmingsplannen is naar verwachting geen beperking opgenomen geweest voor deze vruchtwisseling met bijbehorende gebruik van Gbm.

Hierbij is het feit van belang dat, in tegenstelling tot het opbrengen van mest(stoffen), geen publiekrechtelijke inperking geldt met een maximale normering voortvloeiend uit andere wetgeving.

Voorstel 5:

- Voortgezet bestaand gebruik wordt bij de volgende stappen alleen onder voorwaarden zoals duidelijke referentie (RO), aantoonbaar gelijkblijvend gebruik, meegewogen.

Afstand tot N2000-gebied

Er is op dit moment (nog) geen wetenschappelijk inzicht over verspreiding en er zijn geen betrouwbare verspreidingsmodellen van gbm waardoor op basis van afstand op voorhand een significant negatief effect op N2000-gebieden kan worden uitgesloten.

Wel is aannemelijk dat depositie van gbm binnen geringe afstand (zoals 250 of 500 m) groter zal zijn dan bij grotere afstanden. HH-verzoeken over percelen binnen 250-500 (m) van N2000-gebied krijgen daarom prioriteit bij de behandeling van de HH-verzoeken. Daarnaast is het logisch om te veronderstellen dat werkzame stoffen uit gebruikte Gbm op grotere afstand van N2000-gebieden tot minder depositie op het gebied en dus ook minder effecten zal leiden.

In het verlengde van de eerdergenoemde uitspraak van Rechtbank Limburg van 6 oktober 2025 kan worden geargumenteed dat zonder concreet onderzoek naar de effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door de genoemde telers, in

relatie tot het genoemde Natura 2000-gebied, geen overtreding kan worden aangetoond of verondersteld bij toepassing buiten een grote afstand van 500 m tot een N2000-gebied. Het is aan het bevoegd gezag om hierin een keuze te maken. De indiener van het HH-verzoek kan a.d.h.v. een ecologisch onderzoek aantonen dat er wel sprake is van een overtreding.

Voorstel 6:

- HH-verzoeken voor toepassing van Gbm op een afstand van een N2000-gebied van minder dan 500m worden met prioriteit in behandeling genomen.

Besluitvorming

Op basis van de hiervoor genoemde stappen wordt een besluit genomen.

Als er gronden zijn waaruit blijkt dat er geen sprake is van een ontvankelijk HH-verzoek of er geen sprake is van een overtreding wordt het verzoek afgewezen.

Als er wel sprake blijkt van een overtreding worden bij stap 5 de volgende interventies gehanteerd:

- De handhaving start in zijn algemeenheid met een waarschuwing (overeenkomstig de landelijke handhavingsstrategie omgevingsrecht (LHSO)). Dit kan later worden gevolgd door een Last onder dwangsom (LOD). De (potentiële) overtreder wordt in de gelegenheid gesteld a.d.h.v. een voortoets of passende beoordeling aan te tonen dat er geen sprake is van een overtreding dan wel om het betreffende gebruik van Gbm te beëindigen of te legaliseren. Hiervoor wordt een ruime termijn gehanteerd van een half tot één jaar.
- Als een vergunningaanvraag wordt ingediend dan moet deze zijn vergezeld van een passende beoordeling. A.d.h.v. de aanvraag kan de vergunbaarheid worden getoetst. Hierbij kan worden overwogen om bijvoorbeeld driftreductie van minimaal 95% als passende maatregel te hanteren of om biologische middelen in te zetten. In hoeverre dit wordt geaccepteerd zal moeten blijken uit jurisprudentie.

N.a.v. het uitgevoerde onderzoek moet worden vastgesteld of er sprake is van een overtreding, omdat het gebruik van de Gbm significant negatieve gevolgen voor de N2000-gebieden kan hebben. Op dit moment is er geen wetenschappelijke duidelijkheid over de verspreiding/verspreidingsmodellen van Gbm. Dat betekent dat depositie en gevolgen van het gebruik ook niet met kunnen worden uitgesloten. Het is logisch om te veronderstellen dat depositie op geringe afstand aanzienlijk groter zal zijn dan op een grotere afstand. De depositie neemt dus af met de afstand. Op dit moment kan hiervoor echter nog niet met zekerheid een afstandsgrens worden genoemd.

Individuele passende maatregelen

Logischerwijs heeft het handhavingskader betrekking op handhavingsverzoeken (art 6 lid 3 Hrl). Provincies kunnen ook aanschrijvingsverzoeken voor individuele gevallen ontvangen (11.9 Bal). Dit zijn verzoeken om passende maatregelen te nemen, vaak intrekingsverzoeken, o.g.v. art. 6 lid 2 Hrl. Het beoordelingskader is bij aanschrijvingen vermoedelijk hetzelfde als bij handhavingsverzoeken. Derhalve kan het handhavingskader ook ingezet kan worden bij verzoeken om individuele passende

maatregelen. Bij het opstellen van het handhavingskader voor de langere termijn zal hierop nog een nadere invulling plaatsvinden.

Evenredigheid: Maatschappelijk belang versus natuurbelang

Het juridisch kader is duidelijk. Als negatieve effecten op de kwaliteit van habitats niet op wetenschappelijke basis kunnen worden uitgesloten, is toestemming nodig voor de activiteit (ADC). Vanuit de politiek-bestuurlijke kant zien we (in het stikstofdossier) dat bestuurders ook de behoefte voelen om de maatschappelijke gevolgen van besluitvorming mee te wegen, zelfs als daar op basis van het juridische handhavingskader geen ruimte voor is.

We weten dat de effecten van bestrijdingsmiddelen (verspreidingsafstand & dosis-effectrelatie) op habitats en soorten van N2000 onbekend zijn, en dat dit óók kan betekenen dat de effecten van bestrijdingsmiddelen achteraf kleiner kunnen blijken dan vooraf ingeschat. We weten ook dat veel teelten (op dit moment) landbouweconomisch niet rendabel zijn als deze met biologische middelen of zonder toepassing van middelen moeten worden geteeld (impactanalyse WUR 2024). Handhaving op toepassing van bestrijdingsmiddelen op bedrijfsniveau (i.t.t. perceelsniveau) zal aanzienlijke financiële gevolgen hebben voor het betreffende bedrijf. Door handhaving van verzoeken te laten afhangen creëren we enorm veel onrust en onzekerheid voor telers. Daarbij heeft de overheid ook een eigen verantwoordelijkheid m.b.t. het ontbrekende wetenschappelijke inzichten.

De vraag is of bestuurders er achteraf mee kunnen leven als de teeltsector (met evt. een verschil tussen sierteelt en consumptieteelt) grote financiële schade heeft ondervonden door handhaving als de effecten van bestrijdingsmiddelen achteraf kleiner blijken dan gedacht. Nogmaals, juridisch is dat uit te leggen, maar maatschappelijk wellicht minder. Zo kan bv. een afstandsgrens onderdeel worden van prioritering van verzoeken, maar ook – bv. over het spoor van de evenredigheid

Voorstel 7:

- Bij vermoedelijke overtreding wordt een interventie overeenkomstig de LHSO ingezet (=waarschuwen / later evt. LOD).
- In zijn algemeenheid leidt dit het inzetten van een waarschuwing waarin de overtreder een redelijke termijn (tussen een half en één jaar) wordt gegeven om middels een voortoets aan te tonen dat er geen sprake is van een overtreding dan wel om de overtreding te beëindigen. De termijn is hierbij mede afhankelijk van de tijd die een adviesbureau nodig heeft voor de voortoets.
- Bij een definitieve besluitvorming zal de evenredigheid worden meegenomen
- Handhavingskader ook ingezet kan worden bij individuele passende maatregelen

Bijlage 1 Prioritering

Als er sprake is van een zodanige hoeveelheid HH-verzoeken dat de provinciale organisatie daarmee wordt overbelast ontkomt de provincie niet aan het stellen van prioriteiten bij de behandeling van de HH-verzoeken.

Hierbij kunnen de volgende aspecten tot prioriteit leiden:

1. Het betreft een perceel/toepassing binnen 500 m van een N2000-gebied;
2. Het betreft een HH-verzoek gedurende een periode en teelt dat toepassing van Gbm nog te verwachten is.
3. Het betreft een intensieve teelt waarbij gebruik van veel Gbm te verwachten is (lelieteelt, sierteelt, aardappelen, ...)

Deze prioritering heeft nog verdere uitwerking

Datum	20 november 2025
Portefeuillehouders	 (Gelderland), (Limburg), Arne Weverling (Zuid-Holland), (Overijssel), (Flevoland), Meindert Stolk (Zuid-Holland), (Brabant), (Noord-Holland)
Inlichtingen bij	 (IPO, R&L) en (IPO, LG)
Telefoon	
Onderwerp	Verkenning en opdracht gewasbeschermingsmiddelen

Kern van het onderwerp: Verkenning en opdracht gewasbeschermingsmiddelen

Binnen IPO verband is de beleidsontwikkeling rondom gewasbeschermingsmiddelen nu niet belegd. Dit terwijl provincies vanuit zowel het oogpunt van het landelijk gebied als ruimte en leefomgeving wettelijke taken hebben en de recente ontwikkelingen op het vlak van jurisprudentie om stellingname daarop vragen. Deze notitie heeft tot doel op basis van de bevindingen van een in opdracht van de AAC R&L en LG uitgevoerde verkenning naar de rollen, taken en verantwoordelijkheden van provincies en de recente jurisprudentie tot een besluit te komen omtrent het beleggen van de verantwoordelijkheden binnen IPO inzake gewasbeschermingsmiddelen met bijbehorende opdracht. De hoofdconclusie van de verkenning alsmede uit de recente jurisprudentie is daarbij dat de toelating van gewasbeschermingsmiddelen door het College Toelating Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (CTGB) niet voorkomt dat er normoverschrijdingen zijn van gewasbeschermingsmiddelen in water, bodem en via de lucht. Ook betekent die toelating niet dat gevolgen voor omwonenden en voor Natura 2000 gebieden kunnen worden uitgesloten.

Voorstel/gevraagd besluit: (besluitvormend)

De AAC's R&L en LG adviseren de BAC R&L om:

1. Het onderschrijven van de in de uitgevoerde verkenning beschreven adviezen omtrent de wijze waarop de gezamenlijke provincies invulling kunnen geven aan hun rollen, taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen, te weten:
  - a. Kennisontwikkeling en kennisdeling, met name over de effecten op Natura 2000-gebieden en op de gezondheid van omwonenden (o.a. voorzorgprincipe);
  - b. Versterking van de lobby richting het Rijk, om problemen al bij de toelating van gewasbeschermingsmiddelen te tackelen in plaats van achteraf;
  - c. Versterking van de effectiviteit van provinciale regels vanwege provinciegrensoverschrijdende effecten op natuur, water, bodem en gezondheid;
  - d. Creëren van een zo veel mogelijk gelijk speelveld voor de agrarische sector tussen provincies.
2. Op basis daarvan IPLG de opdracht te geven om in nauwe afstemming met R&L actief in te zetten op de coördinatie van het dossier gewasbeschermingsmiddelen over de bestaande sporen (taken t.a.v. KRW, grondwater, drinkwater, natuur, milieu (ZZS), gezonde leefomgeving en het belang van de landbouw) heen en daartoe een opdrachtbeschrijving uit te werken met de volgende punten:
  - a. Ondersteunen van de gezamenlijke provincies bij de punten genoemd bij 1.
  - b. Agenderen bij het ministerie van LNV van de discrepantie tussen het toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen en de aanwezigheid in bodem, water, natuur en de verspreiding via de lucht en volksgezondheid.
  - c. Lobby richting Tweede Kamer en politieke partijen.
  - d. Evt. andere acties die voortkomen uit de punten onder 1.
3. Vooruitlopend daarop op basis van de in bijlage 2 beschreven bevindingen uit de recente jurisprudentie gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot N2000-gebieden:
  - a. Bij LNV aan te dringen op het zo spoedig mogelijk (doen) opstellen van een wetenschappelijk kader voor de beoordeling van de effecten van het gebruik van

Op 20 november 2025

Agendapunt **3.8 Verkenning gewasbeschermingsmiddelen**

gewasbeschermingsmiddelen op natuur met (voor nu) een belangrijke focus op Natura 2000;

- b. Actief in overleg met de brancheorganisaties en milieuorganisaties bespreken of – in afwachting van het wetenschappelijk kader – tot een werkbare situatie kan worden gekomen, die rekening houdt met de belangen van verschillende partijen, waaronder het provinciaal belang van een werkbare handhavingslast.¹
  - c. In IPO-verband een handhavingskader voor de korte en lange termijn op te stellen voor het behandelen van handhavingsverzoeken op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.
4. Ter uitvoering van de beslispunten onder 2 en 3:
- a. Coördinerende portefeuillehouders aan te wijzen in de AAC LG en R&L en in de BAC LG en R&L. Voor Landelijk Gebied is het voorstel om daartoe een portefeuillehouder vanuit VTH en Landbouw naar voren te schuiven. Voor Ruimte en Leefomgeving wordt de portefeuillehouders KRW, Drinkwater en Gezonde Leefomgeving voorgedragen;
  - b. IPLG de opdracht te geven een kwartiermaker te werven gedurende de periode van 1 jaar voor 2 dagen per week. Hiervoor wordt primair budget gezocht binnen de huidige begroting van IPO en/of provincies die zorg dragen voor uitvoering van de besluiten. Indien er extra financiering nodig is, vraagt dit een besluit van het IPO-bestuur.

Aanleiding/context

Er zijn op dit moment te veel overschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen in water en bodem. Ook zijn er zorgen over de verspreiding via lucht. De trend is niet positief. Steeds meer provincies nemen zelf initiatief en/of worden aangesproken vanwege zorgen omtrent de aanwezigheid van gewasbeschermingsmiddelen en de effecten op gezondheid, water en natuur. Tegelijkertijd zijn er zorgen in de landbouwsector over de mogelijkheden om plagen en ziektes te kunnen blijven bestrijden en de gevolgen die dat kan hebben op de voedselzekerheid. Provincies worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het water (grond-, drink- en oppervlaktewater), gezonde leefomgeving, vitale bodem en N2000-gebieden. Daarbij hebben provincies ook een rol als gebiedsregisseur van het landelijk gebied waarbij het belang van de landbouw een belangrijke rol speelt.

Daarom is in opdracht van de AAC R&L en de AAC LG een gezamenlijke verkenning uitgevoerd naar de taken, rollen en verantwoordelijkheden van provincies op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen in de volle breedte. De vraag die voorligt is of het haalbaar en wenselijk is om te komen tot een gezamenlijke IPO-inzet rond gewasbeschermingsmiddelen. De verkenning is hiervoor de basis.

Voor R&L vormt dit een uitwerking van de bestuurlijke opdrachten KRW, drinkwater en gezonde leefomgeving. Voor LG is dit ook een onderdeel van de inzet voor natuur waaronder N2000-gebieden en landbouw als onderdeel van het landelijk gebied. De urgentie voor de verkenning is ondertussen bevestigd door recente gerechtelijke uitspraken in relatie tot N2000 en de zorgen van omwonenden ten aanzien van gezondheid. Dit speelde separaat aan deze verkenning. Deze actualiteit is meegenomen in deze notitie (zie daartoe nader bijlage 2). Voor N2000 geldt dat in meerdere provincies handhavingsverzoeken zijn ingediend waar op de korte termijn op moet worden besloten. Voor die besluiten geldt dat een nader wetenschappelijk beoordelingskader over de gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen op N2000-gebieden niet kan worden

---

¹ Gelet op aflopende beslistermijnen van handhavingsverzoeken is IPLG vooruitlopend op bespreking van deze BAC-notitie bezig met het organiseren van gesprekken met milieuorganisaties.

Op 20 november 2025

Agendapunt **3.8 Verkenning gewasbeschermingsmiddelen**

afgewacht en voor de korte termijn heeft een interprovinciale werkgroep Toezicht en Handhaving gewasbescherming een gemeenschappelijk handhavingskader geformuleerd.

De hoofdconclusie van de verkenning is dat de toelating van gewasbeschermingsmiddelen door het CTGB niet voorkómt dat er normoverschrijdingen zijn van gewasbeschermingsmiddelen in water, bodem en natuur. Ook betekent die toelating niet dat significante gevolgen voor Natura 2000 gebieden en gezondheid kunnen worden uitgesloten. Dit blijkt ook uit de recente uitspraak¹ van de Raad van State ten aanzien van lelieteelt dicht bij een Natura 2000-gebied in Drenthe. Bovendien volgt uit een recente (voorlopige) uitspraak² van het gerechtshof Den Bosch dat voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in die zaak een verhoogde zorgvuldigheidsnorm geldt in relatie tot gezondheid. Deze houdt in dat de teler zich van gebruik van gewasbeschermingsmiddelen dient te onthouden op een afstand van minder dan 250 meter van omwonenden.

Bestuurlijke opdracht en besluit:

De opdracht voor de verkenning komt voort uit AAC LG 6 maart 2025 agendapunt 3g; AAC R&L 15 januari 2025 agendapunt 2.1.8).

Toelichting voorgesteld besluit:

Argumenten bij besluit 1 tot en met 4:

1. Het onderwerp gewasbeschermingsmiddelen raakt de rollen, taken en verantwoordelijkheden van provincies. Denk aan de taak voor bescherming van grond- en drinkwater, de doelen voor de KRW, de bescherming van N2000 gebieden, de gezonde leefomgeving en het belang van de landbouw (deze is gebaat bij duidelijke regelgeving en voorkomen ongelijkheid).
2. Gezamenlijke, domein overstijgende inzet is effectiever en cruciaal gezien de urgentie op dit dossier. Het ministerie van LVVN bepaalt het toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen en er zijn raakvlakken de ministeries van I&W en VWS.
3. Door de actualiteit van de uitspraken in Drenthe en Limburg en de naderende deadline van de KRW is dit onderwerp urgent.
4. a. Een differentiatie tussen uitvoerende, uitwisselende en agenderende inzet doet recht aan de verschillende lagen van verantwoordelijkheid die provincies hebben.
b. Ruimtelijk instrumentarium kan niet worden aangewend als dat in strijd is met andere (Rijks) wet- en regelgeving, zoals de Wet op de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden.
5. Beide domeinen (R&L en LG) zijn betrokken bij het onderwerp gewasbeschermingsmiddelen, maar soms vanuit verschillende belangen. Daarom is het goed dat beide BAC's sturing kunnen blijven geven aan dit onderwerp, maar wel met een primaire coördinerende rol.

Kanttekeningen op besluit 2 tot en met 4:

- a. De gezamenlijke inzet vraagt extra menskracht en middelen. Echter, gezien het belang en de te verwachten efficiëntie en effectiviteit is een gezamenlijke inzet beter dan een individuele aanpak. Er is brede steun voor een gezamenlijke inzet, waarbij autonomie een aandachtspunt is, bijvoorbeeld door ruimte voor regionaal maatwerk.
- b. Brancheorganisaties geven aan last te hebben van een (mogelijke) lappendeken aan/divers beleid voor ondernemers.
- c. Het toelatingsbeleid voor gewasbeschermingsmiddelen wordt bepaald door het Rijk (door LVVN, zie argument 2.) via het CTGB. Echter, provincies hebben zoals LVVN aangeeft wel

Op 20 november 2025

Agendapunt **3.8 Verkenning gewasbeschermingsmiddelen**

een verantwoordelijkheid voor de gezonde leefomgeving en een taak voor water, natuur en omgevingsbeleid.

Uitkomsten bespreking AAC LG en R&L en BAC LG

- De BAC LG is op 9 oktober akkoord gegaan met de notie dat provinciale diversiteit vraagt om het "zo veel mogelijk" creëren van een gelijk speelveld voor de agrarische sector tussen provincies en het verzoek in de verkenning ook aandacht uit te laten gaan naar buitenlandgrenzen alsook landbouw en voedselvoorziening.
- De portefeuillehouders landbouw en AAC LG zijn akkoord en benoemden de verschillende belangen vanuit LG en R&L, de actuele urgentie voor LG vanwege handhavingzaken en het belang om van elkaars ervaringen te leren.
- Bij de uitwerking van de Verkenning wordt in de AAC R&L aandacht gevraagd voor:
  - De mate waarin provincies zich verbinden aan de verantwoordelijkheden van het Rijk voor de inzet rond gewasbeschermingsmiddelen. Neem hierin mee wat het provinciale mandaat is rond gewasbeschermingsmiddelen. Dus in hoeverre provincies gezamenlijk meegaan in de samenwerking met het Rijk rond de inzet van beschikbaar instrumentarium;
  - Het nader duiden wie de gezamenlijke aanpak vormgeeft en wie de acties uitvoert. Dit gezien de uiteenlopende inzet en prioriteiten vanuit provincies op de genoemde dossiers en de benodigde provinciale (personele/financiële) capaciteit.

Samenhang andere IPO-opgaven

Voor de verkenning naar gewasbeschermingsmiddelen is samengewerkt tussen Ruimte & Leefomgeving en Landelijk Gebied vanwege de taken van provincies ten aanzien van water (drinkwater, grondwater, KRW), vitale bodem en natuur, en het belang van landbouw als onderdeel van het landelijk gebied.

Vervolgstappen

- In afstemming met portefeuillehouders uitwerken en uitvoeren van de opdracht.

Bijlagen

(Op te vragen bij de AAC RenL leden)

1. Rapport Verkenning rollen, taken en verantwoordelijkheden door FloLegal/ 5.1.2e met:
2. Bijlage bij rapport Verkenning rollen, taken en verantwoordelijkheden door FloLegal/ 5.1.2e 5.1.2e
3. Uitkomsten gerechtelijke uitspraken Raad van State Drenthe (N2000) en Den Bosch (gezondheid)

To: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
Cc: 5.1.2e | 5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 6/10/2025 7:44:02 PM
Subject: RE: Nieuwe reactie melder; GS melding -Vraag over vergunningbestrijdingsmiddelen bij lelies - PZH-CC-2504 0302
Received: Tue 6/10/2025 7:44:02 PM

5.1.2e

! 5.1.2e is bezig met een D-memo over dit onderwerp en er wordt ook over versterking op dit gebied nagedacht (vanuit combi water/natuur). Bij Natura 2000 hebben we geen kennis en geen capaciteit, dus dat wordt lastig. Ik zal het donderdag nog met 5.1.2e en 5.1.2e bespreken, want we kunnen nog wel wat meer vragen/verzoeken verwachten nav Drenthe.

Groet, 5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Provincie Zuid-Holland

5.1.2e

Ma, di, do, vr bereikbaar

Van: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: vrijdag 6 juni 2025 12:33

Aan: Julliette van de Beld <5.1.2e@pzh.nl>; Joey Engelen <5.1.2e@pzh.nl>; Carol Nader <5.1.2e@pzh.nl>; Maureen ter Steege <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

<5.1.2e@pzh.nl>

CC: Secretariaat Meindert Stolk <secrstolk@pzh.nl>; Zuidholland Contactcentrum <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e

<5.1.2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Nieuwe reactie melder; GS melding -Vraag over vergunning bestrijdingsmiddelen bij lelies - PZH-CC-2504 0302

Hoi 5.1.2e en alle andere collega's,

Het lijkt me wel duidelijk waar het pijnpunt van deze persoon zit. Hij / zij verwacht dat de provincie gaat optreden tegen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in zijn/haar woonomgeving.

Normaalgesproken zou je deze persoon doorverwijzen naar de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ), zodat een inspecteur deze zaak in behandeling kan nemen en eventueel handhavend kan optreden als blijkt dat de regels worden overtreden. Omdat een dergelijke handhavingsactie in dit geval mogelijk een forse precedentwerking heeft én we (nog) geen beleid hebben over gewasbeschermingsmiddelen i.r.t. onder andere Natura 2000, houden we vooralsnog de boot af.

Om deze persoon toch tevreden te stellen zullen we duidelijk moeten maken wat we als provincie gaan doen. Zowel qua proces als inhoud. En dat verhaal hebben we (nog) niet op orde. 5.1.2e heeft eerder voorgesteld om hiervoor een werkgroepje te vormen vanuit diverse beleidsvelden (i.i.g. natuur, landbouw en water), maar dat loopt nog niet, voor zover ik weet.

Uiteraard wil ik meedenken / adviseren en eventueel samen het gesprek aangaan met 5.1.2e maar er zal toch vanuit de inhoud een plan van aanpak en uiteindelijk een beleidslijn moeten worden geformuleerd over de omgang met gewasbeschermingsmiddelen. Het is de vraag wie daarvoor het voortouw neemt. 5.1.2e en 5.1.2e
Is dit iets wat vanuit Natura 2000 getrokken kan worden?

Groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

T 5.1.2e
M 5.1.2e
E 5.1.2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, wo,
do, vr

Krachtig Zuid-Holland.

-Wanneer u de provincie Zuid-Holland een e-mail stuurt, ontvangt u binnen 2 werkdagen een reactie en binnen twee weken een antwoord. Al uw informatie wordt vertrouwelijk behandeld. Persoons- of adresgegevens worden uitsluitend gebruikt waarvoor u ze heeft verstrekt. Uw e-mailbericht wordt op een goede en veilige manier gearchiveerd.
-Vragen kunt u stellen via het [contactformulier](#).

Van: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Verzonden: vrijdag 6 juni 2025 11:07

Aan: 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>; Joey Engelen <5.1.2e @pzh.nl>; Carol Nader <5.1.2e @pzh.nl>; Maureen ter Steege <5.1.2e @pzh.nl>

CC: Secretariaat Meindert Stolk <secrstolk@pzh.nl>; Zuidholland Contactcentrum <5.1.2e @pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @pzh.nl>

Onderwerp: RE: Nieuwe reactie melder; GS melding -Vraag over vergunning bestrijdingsmiddelen bij lelies - PZH-CC-2504 0302

Ha 5.1.2e

Een vraagje. 5.1.2e mailt ons nu voor een tweede mail over dit onderwerp. Gezien de emotie rondom het onderwerp, zou mijn voorstel zijn om even telefonisch contact te leggen en het verhaal van deze persoon aan te horen ipv een schriftelijke reactie op te stellen.

Zou jij, of iemand uit het team, dat zien zitten? Handig om met AOG dan even een plan van aanpak te maken voor zo'n gesprek kan ik me voorstellen. Bijvoorbeeld door geen toezeggingen te doen, maar uit te vragen waar het pijnpunt van deze persoon zit.

Hoor het graag!

Hartelijke groet,

Juliëtte van de Beld

Bestuursadviseur gedeputeerde Meindert Stolk

Portefeuilles: Economie en Innovatie, Toezicht en Handhaving, Milieu, Cultuur en Erfgoed

Van: Contactcentrum Provincie Zuid-Holland <5.1.2e@pzh.nl>

Verzonden: vrijdag 6 juni 2025 08:33

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pzh.nl>

CC: Juliëtte van de Beld <5.1.2e@pzh.nl>; Secretariaat Meindert Stolk <secrstolk@pzh.nl>

Onderwerp: Nieuwe reactie melder; GS melding -Vraag over vergunning bestrijdingsmiddelen bij lelies - PZH-CC-2504 0302

Urgentie: Hoog

Melding: PZH-CC-2504 0302

Beste collega's,

Wij hebben een nieuwe reactie ontvangen van 5.1.2e. Wie stelt er een nieuwe reactie op?

Alvast een mooi pinksterweekend gewenst allen!

Groetjes,

5.1.2e

Aanmelder

Tijdstip aangemeld: 07-04-2025 11:34

Naam: 5.1.2e
5.1.2e

E-mailadres: 5.1.2e@Hotmail.nl

Telefoonnummer : -

De melding : 6 juni 2025 04:22

Nee, u heeft mij absoluut niet voldoende geïnformeerd.

Uit uw schrijven kan slechts een conclusie worden getrokken: de provincie Zuid Holland legt de uitspraak van De Raad van State naast zich neer en weigert onmiddellijk handhavend op te treden.

Weigeren onmiddellijk handhavend op te treden is al voldoende grond om de provincie Zuid-Holland voor de rechter te dagen.

Om te beginnen zal intern een klacht worden ingediend bij de provincie Zuid-Holland.

Mag er op gewezen worden dat de provincie Zuid-Holland een schrijver verplicht moet wijzen op de mogelijkheid een klacht in te dienen, in beroep te gaan.

Uw reactie nogmaals afwachting,

5.1.2e

27 april 2025 11:45

Stel je vraag Melding: [PZH-CC-2504 0302](#)

Nogmaals. De Raad van State heeft zeer recent een uitspraak gedaan over het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de directe omgeving van een Natura-2000 gebied. Zaterdag en zondag 26 en 27 april is een agrariër bezig geweest met bestrijdingsmiddelen op een perceel direct grenzend aan het buurtschap Nieuwendijk in Zuid-Beijerland binnen een straal van 200 m van het Natura-2000 gebied. In heel het buurtschap was de lucht van bestrijdingsmiddelen te ruiken. Gaat de Provincie Zuid-Holland nog handhaven n.a.v de uitspraak van de Raad van State of is de provincie Zuid-Holland van plan de zaak te traineren, uit te stellen of gewoon niet van plan te handhaven. Gaarne op korte termijn een reactie. De gang naar de rechter om de Provincie Zuid Holland te dwingen gevolg te geven aan de uitspraak van de Raad van State komt steeds meer dichterbij.

Aan Gedeputeerde Staten Provincie Zuid-Holland.

5.1.2e

7 april 2025 Zuid-Beijerland

Zeer recentelijk heeft de Raad van State een uitspraak gedaan waarin gesteld wordt dat de provincie Drenthe een vergunning had moeten eisen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij de teelt van lelies in de buurt van het Holtingerveld, een Natura 2000-gebied.

De provincie Drenthe was van mening dat een afstand van minstens 250 meter tussen een lelie veld en een Natura-2000 gebied voldoende was om negatieve gevolgen van bestrijdingsmiddelen voor het Natura-2000 gebied uit te sluiten. Volgens De Raad van State is die afstand echter niet wetenschappelijk onderbouwd.

Iedere lelie teler in Nederland, op welke afstand van een Natura-2000 gebied dan ook, heeft voortaan met ingang van heden een natuurvergunning nodig. In Nederland is nog nooit een natuurvergunning uitgegeven voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

De uitspraak van de Raad van State heeft vergaande gevolgen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Voor andere gewassen worden namelijk dezelfde bestrijdingsmiddelen gebruikt.

De laatste jaren is de bloembollen teelt zeker in het westelijk gebied van de Hoeksche Waard aan een opmars bezig. Voor de bloembollen teelt worden dezelfde bestrijdingsmiddelen gebruikt als voor de teelt van lelies.

Ook in de HW en zeer zeker in het westelijk gebied van de HW worden dezelfde bestrijdingsmiddelen zeer vaak gebruikt. De Hoeksche Boerin schreef vorig jaar in Hoeksche Nieuws dat ze haar aardappelvelden 24 keer heeft moeten bespuiten. (Dat zal in de rest van de HW niet anders geweest zijn.) De aardappelteelt vindt voor een groot deel plaats in het westelijk gedeelte van de HW, Oud-Beijerland, Zuid-Beijerland en nu ook op een akker direct gelegen tegen het buurtschap Nieuwendijk op loopafstand , nog geen 200 meter, van het Natura-2000 gebied. De Raad van State uit zijn zorgen over het effect op een Natura-2000 gebied maar rept met geen woord over de effecten op de gezondheid van omwonenden. De zorgen over de impact van bestrijdingsmiddelen op de gezondheid van omwonenden c.q. inwoners van de HW is echter net zo legitiem als de gevolgen voor een Natura-2000 gebied. (het aantal Parkinson patiënten in de HW is bizar hoog)

Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad v State kan met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid ook gesteld worden dat zeer zeker in het westelijke gebied van de HW, voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen een natuurvergunning vereist is.

Volgens de provincie Drenthe moet een agrariër bij het gebruik van bestrijdingsmiddelen met **ingang van heden** aantonen dat het gebruiken van bestrijdingsmiddelen geen negatieve gevolgen heeft voor een Natura-2000 gebied. Ook in de HW moet een agrariër dus met ingang van heden aantonen dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen geen negatieve gevolgen heeft voor een Natura-2000 gebied.

Welke actie gaan Gedeputeerde Staten Provincie Zuid-Holland nemen n.a.v. dit schrijven ?

5.1.2e

Zie bijgesloten bestand

Bijlage zeer recent heeft de raad van state uitspraak gedaan waarin gesteld wordt dat de provincie drenthe een vergunning had moeten eisen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij de teelt van lelies in de buurt van he.docx

Aantal bijlagen 1

Bijlage(n)

- Zeer recent heeft de Raad van State uitspraak gedaan waarin gesteld wordt dat de provincie Drenthe een vergunning had moeten eisen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij de teelt van lelies in de buurt van he.docx (14.98 KB)

Krchtig Zuid-Holland

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Contactcentrum
Provincie Zuid-Holland

T 070 441 6622

E zuidholland@pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Krchtig Zuid-Holland

Om jouw recht op privacy te waarborgen gaan wij uiterst zorgvuldig en vertrouwelijk om met jouw persoonsgegevens. Uiteraard houden wij ons aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Onze privacyverklaring is van toepassing op alle persoonsgegevens die wij van jou verwerken voor onze dienstverlening. Meer informatie vindt je hier: [Privacyverklaring en disclaimer](#)

OPLEGNOTITIE PORTEFEUILLEOVERLEG

Gedeputeerde(n)	Berend Potjer / Frank Rijkaart
Naam + datum portefeuilleoverleg	PO natuur / landbouw

Onderwerp en/of opgave	D-memo gewasbeschermingsmiddelen		
Ambtelijk opdrachtnemer	§ 5.1.2e	Ambtelijk opdrachtgever	5.1.2e

Reden agendering in portefeuilleoverleg:	☐ Ter kennisname (<i>Informeren van gedeputeerde</i>) ☒ Ter besluitvorming (<i>Akkoord besluit/instemming koers gevraagd</i>)
Agendering in Gedeputeerde Staten:	☐ Conformstuk op ... (<i>datum</i>) (<i>overeenkomstig bestaand beleid</i>) ☒ Besprekstuk op ... (<i>datum</i>) (<i>beleidsrijk en/of bestuurlijke afstemming nodig</i>) ☐ Niet van toepassing
Provinciale Staten:	☐ Verzending ter informatie (<i>Bijv. (lid) GS-brief, behandelvoorstel motie</i>) ☐ Ter besluitvorming op ... (<i>Datum</i>) in commissie en op ... in Statenvergadering ☒ Niet van toepassing

1. DE KERN VAN HET VOORSTEL & BESLISPUNTEN

- Akkoord gaan met het concept D-memo gewasbeschermingsmiddelen en eventueel meegeven van aandachtspunten, specifiek voor het onderdeel 'uit te zetten koers'.
- Kennisnemen van de stand van zaken op het brede dossier gewasbeschermingsmiddelen zoals beschreven in het concept D-memo.
- Akkoord gaan met agendering D-memo in GS-vergadering van na de zomer.

NB: een eerdere versie van het D-memo is besproken in de PO's water en economie op 7 juli. Opmerkingen van gedeputeerden zijn verwerkt in deze versie van het D-memo en in de oplegnotitie.

2. KORTE VOORGESCHIEDENIS PROCES

Tijdens de bespreking van de Statenvragen PvdD 4221 "Veel pesticiden in oppervlaktewater" in april 2025 heeft de gedeputeerde Water gevraagd om een D-memo gewasbeschermingsmiddelen gezien de vele vragen vanuit de Staten en de maatschappelijke actualiteit van het thema. Op 16 juni 2025 zijn door de Partij voor de Dieren opnieuw 43 vragen gesteld over pesticiden in Zuid-Holland. Deze zijn in behandeling.

Tevens is de provincie door een burger meerdere keren aangesproken op haar handhavingplicht natuurbeschermingswet naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State op 2 april 2025 over de lelieteelt in Drenthe.

In IPO-verband wordt gewerkt aan een mogelijke IPO-opdracht gewasbeschermingsmiddelen. Het verzoek om tot een opdracht te komen is vanuit de BAC landelijke gebied én vanuit de BAC Ruimte en Leefomgeving gedaan. De BAC landelijk gebied heeft op 26 juni 2025 aangegeven na de zomer een verdiepingssessie op dit thema te willen organiseren en ambtelijk IPO gevraagd om tot een opdracht te komen.

Vanuit de Staten worden mogelijke initiatieven verwacht rond gewasbeschermingsmiddelen en gezondheid met het verzoek aan GS om toepassing van gewasbeschermingsmiddelen in de bollenteelt terug te dringen en/of te verbieden in de nabijheid van woningen.

3. AANDACHTSPUNTEN PORTEFEUILLEHOUDER

Het dossier gewasbeschermingsmiddelen is inhoudelijk breed(water, natuur, gezondheid), de regelgeving is complex en het thema ligt politiek/maatschappelijk gevoelig. De formele bevoegdheden van de provincie zijn beperkt, maar de provincie wordt maatschappelijk, politiek en sinds kort ook door de rechter aangesproken om te handelen.

In het provinciale Omgevingsbeleid (Visie, programma en verordening) is weinig over het thema opgenomen en vooral in algemene termen beschreven (halen KRW-doelen, verduurzaming land- en tuinbouw).

In het kader van het ZH-PLG en eerder via het samenwerkingsverband emissieloze kas c.q. Platform Duurzame Glastuinbouw heeft de provincie in toenemende mate een rol gepakt, accent ligt hier op het halen van de (wettelijke) doelen voor waterkwaliteit en het terugdringen van emissies vanuit de land- en tuinbouw.

De rol in het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is tot dusverre beperkt, terwijl daar juist de maatschappelijke discussie over wordt gevoerd. Reden is dat het beleid rond het gebruik tot dusverre primair door het ministerie van LNV wordt vorm gegeven. Provincies hebben in het verleden via (ambtelijk?) IPO besloten niet deel te nemen aan de uitvoering van de Toekomstvisie gewasbescherming 2030.

Opvallend is dat ondanks de vele Statenvragen over dit thema, de Staten tot dusverre niet tot een vervolg komen als het gaat om hun kader stellende rol. Politieke verdeeldheid over het thema is hier waarschijnlijk de oorzaak.

Gezien bovenstaande gaat het concept D-memo uitgebreid in op het huidige wettelijk kader en de maatschappelijke problematiek. **Hier zal nog een redactionele slag worden uitgevoerd**, waarbij de beschrijving van het wettelijk kader grotendeels in een bijlage zal worden opgenomen.

Voor de bespreking in het PO wordt aandacht gevraagd voor de paragraaf “uit te zetten koers”. Het gaat hier om de politiek bestuurlijke inzet die het College wil ontwikkelen met het oog op:

- BAC landelijk gebied in september.
- Te verwachten handnavingsverzoeken naar aanleiding van uitspraak Raad van State natuurbeschermingswet.
- Inzet provincie in de benodigde transitie naar duurzamer omgaan met gewasbeschermingsmiddelen.
- Extra inzet met het oog op realisatie KRW-doelen 2027.
- Debat met de Staten over dit thema: van ad hoc naar gemeenschappelijke visie en gedeelde kennisbasis.

In het PO economie heeft de portefeuillehouder aangegeven dat het gewenst is om:

- Vanuit de ambtelijke organisatie een duidelijke opdracht te formuleren.
- Een coördinerend gedeputeerde te benoemen.
- Richting de Staten te communiceren dat GS voor het einde van het jaar met een notitie over dit thema zal komen en zo de Staten mee te nemen en zelf als GS het initiatief te behouden.

Bovenstaande is verwerkt in de bijgevoegde versie van het D-memo.

4. GEVOLG VAN HET VOORSTEL

Juridisch

N.v.t.

Financieel

N.v.t.

Personeel

Ambtelijk wordt gewerkt aan uitbreiding van de capaciteit voor het thema gewasbeschermingsmiddelen.

5. EXTERNE SAMENWERKING

Zoals aangegeven wordt in IPO-verband gewerkt aan een mogelijke IPO-opdracht gewasbeschermingsmiddelen. Hierover wordt na de zomer beslist via de betrokken BAC's.

In verschillende provincies is in min of meerdere mate beleid in ontwikkeling. Meest relevant zijn de beleidsontwikkelingen in Drenthe (beleidsaanpak na uitspraak Raad van State lichteelt) en Brabant (Statenmededeling 80%-versie Actieplan gewasbeschermingsmiddelen, 24 juni 2025 (zie bijlage)).

6. COMMUNICATIE

N.v.t.

7. INTEGRALITEIT

Het D-memo is in de PO's water en economie geagendeerd op 7 juli. Het wordt tevens in de PO's landbouw en natuur van 14 juli geagendeerd. Bespreking in GS is voorzien voor na de zomer.

8. COALITIEAKKOORD

Zie concept D-memo.

9. BIJGAAND(E) STUK(KEN)

- Concept D-memo
- 80%versie Actieplan gewasbeschermingsmiddelen provincie Noord-Brabant (24 juni 2025).

OPLEGNOTITIE PORTEFEUILLEOVERLEG

Gedeputeerde(n)	Aad Straathof
Naam + datum portefeuilleoverleg	PO landbouw 13 november 2025

Onderwerp en/of opgave	D-memo gewasbeschermingsmiddelen		
Ambtelijk opdrachtnemer	5.1.2e	Ambtelijk opdrachtgever	5.1.2e

Reden agendering in portefeuilleoverleg:	☐ Ter kennisname (<i>Informeren van gedeputeerde</i>) ☒ Ter besluitvorming (<i>Akkoord besluit/instemming koers gevraagd</i>)
Agendering in Gedeputeerde Staten:	☐ Conformstuk op ... (<i>datum</i>) (<i>overeenkomstig bestaand beleid</i>) ☒ Bespreekstuk op 18 november (<i>beleidsrijk en/of bestuurlijke afstemming nodig</i>) ☐ Niet van toepassing
Provinciale Staten:	☐ Verzending ter informatie (<i>Bijv. (lid) GS-brief, behandelvoorstel motie</i>) ☐ Ter besluitvorming op ... (<i>Datum</i>) in commissie en op ... in Statenvergadering ☒ Niet van toepassing

1. DE KERN VAN HET VOORSTEL & BESLISPUNTEN

- Het D-memo is geschreven op verzoek van gedeputeerde Weverling. Aanleiding waren de vele Statenvragen over gewasbeschermingsmiddelen, de uitspraak van de Raad van State over de lelieteelt en het lopende traject in IPO-verband (IPO-opdracht gewasbeschermingsmiddelen, besproken in de Bestuurlijke adviescommissie landelijk gebied van 9 oktober).
- Het onderwerp gewasbeschermingsmiddelen raakt aan de portefeuilles economie (greenports), landbouw, gezondheid, natuur en water.
- Het D-memo wordt door gedeputeerde Weverling geagendeerd in GS van 18 november.
- In het D-memo wordt o.a. gevraagd om in GS een bestuurlijk opdrachtgever te benoemen. Tot nu toe is er geen duidelijke kandidaat om deze rol op zich te nemen.

NB1: het onderwerp is besproken in het PO Water, bodem en klimaat van 10 november, waarbij de gedeputeerde water is geïnformeerd over de laatste stand van zaken met het oog op agendering in GS van 18 november.

NB2: aandachtspunt is de planning. In het D-memo is het voorstel opgenomen om de Staten voor het einde van het jaar te informeren over de te volgen aanpak (*oude planning van september*). Dit lijkt erg optimistisch gezien de bespreking in GS van 18 november.

2. KORTE VOORGESCHIEDENIS PROCES

Op 7 resp. 14 juli is een conceptversie van bijgevoegd D-memo besproken in de PO's water, economie, natuur en landbouw. Afgesproken is om het D-memo redactioneel te stroomlijnen en de te nemen besluiten aan te scherpen. Agendering werd verplaatst naar een GS van na de zomer.

Het D-memo is vervolgens in september opnieuw met de gedeputeerde water en de gedeputeerde

natuur besproken en geaccordeerd. Door wisselingen in het College is besloten om agendering uit te stellen tot na het aantreden van de nieuw te benoemen collegeleden. Het D-memo staat nu geagendeerd voor GS van 18 november.

Ten opzichte van de tekst van september zijn “technische” wijzigingen doorgevoerd:

- De IPO-notitie gewasbeschermingsmiddelen is inmiddels besproken in de BAC LG van 9 oktober. Bespreking in de BAC R&L is voorzien op 20 november.
- De rapportage grondwater, destijds nog voorzien in oktober, zal in november worden vastgesteld.
- Ambtelijk is inmiddels het initiatief genomen tot vaststelling van een opdracht gewasbeschermingsmiddelen.
- De Raad en het Europees Parlement hebben op 23 september een “provisional agreement” bereikt voor de herziening van de Kaderrichtlijn water, de Grondwaterrichtlijn en de richtlijn milieukwaliteitseisen water. Deze herziening heeft ook gevolgen voor de te bereiken waterkwaliteitsdoelstellingen voor gewasbeschermingsmiddelen.

Niet verwerkt, wel relevant, de milieuorganisaties Natuur en Milieu en Urgenda hebben op 26 september 2025 de “provinciale handleiding regulering bestrijdingsmiddelen gepubliceerd”.
<https://natuurenmilieu.nl/app/uploads/Provinciale-handleiding-Regulering-Bestrijdingsmiddelen.pdf>

Op 4 december wordt u in een inwerksessie nader geïnformeerd over het thema water en landbouw.

De onderstaande toelichtende tekst is conform de oplegnotitie van september zoals destijds besproken met betrokken gedeputeerden.

3. AANDACHTSPUNTEN PORTEFEUILLEHOUDER

Ten opzichte van de versie welke op 7 juli in het PO WBK is besproken zijn de volgende aanpassingen doorgevoerd:

- Het D-memo is redactioneel aangepast waarbij de tekst over het wettelijk kader is ingekort.
- In het D-memo is de uitspraak van het Gerechtshof Den Bosch van 22 juli 2025 over een verbod op toepassing gewasbeschermingsmiddelen ter bescherming van de gezondheid van omwonenden in de tekst opgenomen. De uitspraak onderstreept de al in het memo geconstateerde urgentie op het onderwerp.
- In het D-memo is het conceptvoornemen tot besluitvorming in IPO-verband over het thema gewasbeschermingsmiddelen verwerkt. IPO-besluitvorming is voorzien in september (ambtelijk via de AAC's) en oktober (bestuurlijk via de BAC's). De voorgestelde beslispunten zijn aan het memo toegevoegd als bijlage.
- Het D-memo bevat nu een viertal concrete “beslispunten”, te weten:
  - a) Voor het einde van dit jaar Provinciale Staten via een notitie van GS te informeren over de te volgen aanpak.
  - b) Voor het thema een bestuurlijk opdrachtgever te benoemen onder wiens verantwoordelijkheid bovengenoemde notitie wordt opgesteld. De bestuurlijk opdrachtgever zorgt voor afstemming met de andere betrokken gedeputeerden en met andere provincies (zie punt d).

- c) Via het Opdrachtgeversberaad een ambtelijk opdrachtgever en -nemer aan te wijzen welke op ambtelijk niveau zorgen voor het opstellen van de notitie en afstemming met betrokken domeinen, met andere provincies in IPO-verband en waar nodig afstemming met andere overheden en maatschappelijke partijen.
- d) Het eigen te ontwikkelen provinciale beleid goed af te stemmen met in IPO-verband te ondernemen activiteiten.

Uit de eerdere besprekronde begin juli is nog niet een éénduidige kandidaat naar voren gekomen binnen GS voor de aan te wijzen coördinerend gedeputeerde.

4. GEVOLG VAN HET VOORSTEL

Juridisch

N.v.t.

Financieel

N.v.t.

Personeel

Nader te bepalen via bespreking in het Opdrachtgeversberaad. Vanuit domein water is capaciteit vrijgemaakt voor een trekker op dit onderwerp. Waarbij nadrukkelijk is aangegeven dat dit niet betekent dat het onderwerp vanuit water wordt getrokken/gecoördineerd.

5. EXTERNE SAMENWERKING

Zoals aangegeven bij de “beslispunten” is afstemming met de in IPO-verband te ondernemen activiteiten op dit thema van groot belang. Daarnaast is het gewenst dat goede afstemming plaatsvindt met de beleidsontwikkeling op landelijk niveau. Op dit moment wordt een evaluatie uitgevoerd van het Nationale Actieplan gewasbescherming 2022-2025. Dit actieplan volgt uit artikel 4 van de EU-richtlijn duurzaam gebruik gewasbeschermingsmiddelen. Dit ter voorbereiding van een nieuw actieplan wat door het ministerie van LNV moet worden opgesteld.

6. COMMUNICATIE

N.v.t.

7. INTEGRALITEIT

Het thema gaat dwars door de portefeuilles water, natuur, land- en tuinbouw heen.

8. COALITIEAKKOORD

Zie D-memo

9. BIJGAAND(E) STUK(KEN)

- D-memo.
- Samenvatting van het D-memo en ambtelijk advies vanuit landbouw.

To: 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @pzh.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 4/17/2025 1:59:27 PM
Subject: PO Landbouw Raad van State
Received: Thur 4/17/2025 1:56:00 PM

Hoi 5.1.2e,

Zoals jullie in je mail hebt gezien zit ik volgende week woensdag bij Frank (PO landbouw) voor de burgerbrief, lees de uitspraak van de Raad van State.

Via 5.1.2e kreeg ik net nog het net verschenen rapport van de werkgroep behoud de Peel: <https://wbdp.nl/20250409-deken-van-pesticiden-over-peel/>

Met vanuit de werkgroep meteen handhavingsverzoeken richting Brabant en Limburg.

buiten verzoek

5.1.2e: heb jij op basis van de uitspraak RvS al een beeld over de doorwerking. Mijn beeld is dat als er middelen in een nabijgelegen N2000 gebied worden aangetoond de uitspraak ook doorwerking zal hebben richting andere teelten dan de lelieteelt.

5.1.2e: je ziet dat nu meetcampagnes worden uitgevoerd in opdracht van milieuorganisaties. Hebben jullie bij natuur al nagedacht of wij als provincie zelf pro-actief aan de slag moeten?

Groeten 5.1.2e

To: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 5.1.2e [redacted] -
5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 5.1.2e [redacted] @pzh.nl
Cc: 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 5.1.2e [redacted]
5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] @pzh.nl; 5.1.2e [redacted] @pzh.nl
From: 5.1.2e [redacted]
Sent: Mon 1/26/2026 9:12:57 AM
Subject: Position paper Ctgb
Received: Mon 1/26/2026 9:12:57 AM
[Ctgb position-paper-ctgb-van-toelating-naar-afweging 2026.pdf](#)

Beste mensen,

Bijgaand ter informatie een position paper van het Ctgb (net via IPO-water binnengekomen).

Ctgb gaat in op de huidige maatschappelijke discussie rond gewasbeschermingsmiddelen en de rol van het Ctgb als toelatingsautoriteit.

De slotalinea in het positionpaper vat het mooi samen:

Uitnodiging tot dialoog

De toelating is slechts één onderdeel van een bredere opgave: het creëren van een gezonde leefomgeving waar ruimte is voor landbouw, wonen en natuur. Dit vraagt om nauwe samenwerking tussen de bevoegde instanties – gemeenten, provincies, het Rijk, handhavingsinstanties en het Ctgb – en om een open dialoog over taken, bevoegdheden en keuzes.

Groeten 5.1.2e [redacted]